Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 31 июль 1973 йил, сешанба ✦ № 178 (15.652). ✦ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

СОВХОЗ ДИРЕКТОРИ

В. И. Лениннинг ташаббуси билан бунёдга келган давлат хўжалиги — совхозлар партия, халқ ишончини тўла оқлади, социалистик қишлоқ хўжалигимизни янада тараққий эттиришнинг намунали формасига айланди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги тўғрисидаги докладида коллектив хўжаликларнинг ролига юксак баҳо бериб, бундай деди: — «Бизнинг ярим асрлик тажрибамиз — тарқоқ хўжаликка нисбатан марказлаштирилган йирик халқ хўжалиги берадиган афзалликлар тўғрисидаги Ленин ғояларининг ёрқин исботидир... Бу—синаб кўрилган, пухта йўлдир. Биз ана шу йўлдан коммунистик қурилишда янги ютуқлар сари, янги ғалабалар сари бораверамиз».

Республикамизда ўзининг салмоқли тарихига, босиб ўтган шонли йўлига эга бўлган совхозлар кўп. Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», Сирдарё областидаги «Малик», Қашқадарё областидаги Охунбобоев номли, Қорақалпоғистон АССРдаги Максим Горький номли ва бошқа ўнлаб совхозларимиз пахтачилик, чорвачилик ва бошқа тармоқларни ривожлантириш, қишлоқ хўжалигимизни комплекс механизациялашда тажриба мактаби бўлиб хизмат қилмоқда, уларнинг тажрибаси асосида кўплаб янги совхозлар тузилмоқда. Ҳозир республикамизда 314 та йирик ва кўп тармоқли совхоз бор. Уларга олий маълумотли 272, тўлиқсиз олий маълумотли 22 мутахассис моҳирлик билан бошчилик қилмоқда, қолган хўжаликларнинг раҳбарлари ҳам махсус ўрта маълумотга эга бўлиб, меҳнаткашлар оммасини меҳнатда, ҳаётда янги зафарларга сафарбар этиш қўлидан келадиган ташаббускор кишилардир.

Республика Совхозлар министрлигига қарашли хўжаликлар тобора кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш билан шуҳрат таратяпти. Улар шу йилнинг ўзидагина салкам бир миллион тонна пахта тайёрлайди. 9 та паррандачилик совхози, «Узглавскотопром»нинг 50 хўжалигида гўшт, сут, тухум ва бошқа хил чорва маҳсулотлари етиштирилмоқда. Илғор совхозлар ҳар йили давлатга миллион-миллион сўмлаб соф фойда келтирмоқда. Тажриба кўрсатдики, иш бошига ташкилотчи коммунист раҳбарлар қўйилса, меҳнат илмий асосда ташкил этилса, совхозлар давлатга, халққа жуда катта иқтисодий фойда беради, мамлакатнинг экономикасини мустаҳкамлаш, совет кишиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган ва кун сайин ўсиб бораётган талабларини қондиришда катта роль ўйнайди. Ана шулар ҳисобга олиниб, Қарши, Мирзачўл воҳалари, Амударёнинг қуйи оқимида турли тармоқларга ихтисослаштирилган совхозлар тузилмоқда.

Сирдарё области республикамизнинг совхозлар масканига айлантирилмоқда. «Голодностепстрой» системасига қарашли совхозлар жаҳон пахтачилигининг лабораторияси бўлиб қолди. Бу ерда ажойиб пахта усталари, ишнинг кўзини биладиган раҳбарлар армияси камол топди. Партия ва ҳукуматимиз уларнинг меҳнатини юксак баҳоламоқда. Кейинги йиллардагина янги зонадаги совхоз директорларидан уч кишининг — Мамажон Дадажонов, Эргаш Ҳолматов, Собиржон Сиддиқовнинг кўксини Ленин ордени ва қаҳрамонлик нишони — «Ўроқ ва Болға» олтин медали безади. Титов номли совхоз директори Саттор Усмонов, «Пахтакор» совхозининг директори Зокиржон Санақулов шу хўжаликларга ташкил топган дастлабки кунлардан буён моҳирлик билан раҳбарлик қилиб келмоқдалар.

Совхоз директорлиги, сўзсиз оғир, қийин, айни пайтда фахрли лавозим. Директор—у партия томонидан қўйилган раҳбар, ишлаб чиқариш командири, омманинг етакчиси. Пахтачиликдан тортиб, чорвачиликкача, қурилишдан тортиб, янги ерларни ўзлаштириш, маданий-маиший, маданий-оқартув биноларини қурилишигача бўлган ишларнинг ҳаммасида директор байроқдорлик ролини ўйнайди. Шунинг учун ҳам партия совхоз директорлиги лавозимига ҳар жиҳатдан муносиб, халққа таяниб иш кўрадиган, ютуқлар олдида мағрурланмайдиган, қийинчиликлардан чўчимайдиган кишиларни юборди ва юбормоқда, улар эса ишончни оқлаш учун жонбозлик кўрсатиб ишламоқда.

Коммунист Содиқжон Отахонов маҳсулот етиштириш миқдори кам, иқтисодий жиҳатдан заиф 1-«Боёвут» совхози директорлигига юборилди. Янги директор ишни фан-техника ютуқларини ҳаётга дадил жорий этишдан бошлади. Механизация, химизациянинг кенг қўллашга бош бўлди. Кадрларда топширилган иш учун масъулиятни кучайтирди. Партия ташкилоти билан ҳамкорликда ишчиларнинг куч-ғайратини сиёсий-хўжалик вазифаларни бажаришга сафарбар этди. Омма билан жонли алоқада бўлди. Фойдаланилмай ётган резервларни сергаклик билан кўра билди. Яна бир муҳим жиҳати — меҳнат аҳлининг овозига қулоқ солди. Коллектив раҳбарлик одамлар ташкилотчилиги, тадбирнорлигининг бирлашмасидир. Янги директор ўз фаолиятида бунга қаттиқ амал қилди, бурчини унутмади.

Бу ҳислатлар яхши натижа берди. Совхоз қисқа муддатда қолоқликдан чиқиб, илғор хўжаликлар сафидан ўрин олди, пахта тайёрлаш кўпайтирилди, план ва мажбуриятлар бажарилди. Эндиликда совхоз 20 минг тонна пахта етиштирувчи хўжаликлардан бирига айланди. Бу ерда катта чорвачилик комплекси қурилди, гўшт, сут тайёрлаш аввалги йиллардагидан икки-уч ҳисса кўпайтирилди. Давлатга ҳар йили миллион сўмлаб соф фойда келтирилаяпти.

Бироқ шундай директорлар ҳам борки, улар ўзларининг хўжалик ва маданий қурилишдаги етакчилик ролини яхши тушунмайдилар ишда коллегиалликка амал қилмайдилар, гарчи ҳамиша маҳсулот етиштирувчи кишилар орасида бўлсалар-да, лекин меҳнаткашларнинг овозига қулоқ солмайдилар, ютуқларни оммалаштириш, нуқсонларни тугатиш чораларини кўрмайдилар. Бундай раҳбарлар қарорлар қабул қилишда бош-қош бўлишади-ю, ижроси учун курашмайдилар, оқибатда белгиланган яхшигина режалар қоғозда қолиб кетади.

Давлат планининг бажарилишини таъминлаш— директорнинг бош вазифаси. Бироқ айрим директорлар йил бошида бу ҳақда жиддий бош қотирмайдилар, йил охирига келиб кўзбўямачилик қолларига йўл қўядилар. Талон-торож, юлғичлик маиший бузилиш, шахсий бойлик орттириш кетидан қувиш каби ярамас иллатларга қарши курашмайдилар, тўй-томошалар, меҳмондорчиликлардаги ортиқча харажатларни кўрсалар-да, ўзларини кўрмасликка солиб ўтадилар. Бу билан улар раҳбарлик шаънига доғ туширадилар. Самарқанд область партия комитетининг бюроси ана шундай салбий ҳислатга мойил бўлган айрим совхоз директорларини лавозимидан олиб ташлаб жуда тўғри иш қилди.

Совхоз директорларининг кўпчилиги ўқимишли, ишбилармон, маданиятли кишилар. Улар КПСС XXIV съезди ва партия Марказий Комитети Пленумлари қарорларини ҳаётга татбиқ этишда коммунист-раҳбарга хос матонат-жасорат намунасини кўрсатиб келмоқдалар. Улар етакчилигида совхозларнинг асосий қисми рентабелли хўжаликларга айланди. Лекин ҳали қилинадиган ишлар кўплигини унутмаслик керак. Масалан, пахтачиликни олиб кўрайлик. Экин майдонларини муттасил кенгайтириш, пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этиш йўли билан ҳосилдорликни кескин ошириш, дала ишларини комплекс механизациялаш, пахта сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришда совхозлар бошқа хўжаликларга намуна бўлиши лозим. Кўпчилик совхозларда теримни машиналаштиришда катта муваффақиятларга эришилди, ялпи ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»ларда териб олаётган совхозлар кўп. Лекин айрим совхозларда машиналарнинг иш унуми паст, умумий кўрсаткичи талаблар даражасида эмас.

Уруғчиликка эътиборни кучайтириш керак. Ирригация-мелиорация ишларини яхшилаш орқали тупроқ унумдорлигини кўтариш сира кечиктириб бўлмайдиган ишдир. Гербицидлардан оқилона фойдаланиш ортиқча меҳнатни камайтиради. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларини бутунлай қириб ташлаш ҳосилдорликка ижобий таъсир кўрсатади. Деҳқончилик билан боғлиқ бўлган бу ишлар доимо хўжалик раҳбарларининг диққат марказида бўлмоғи лозим.

Чорвачилик—муҳим тармоқ. Республикамиз совхозларининг кўпчилиги чорвачиликка ихтисослаштирилган. Бу тармоқни фан-техника ютуқлари асосида тараққий эттириш, енгил саноатнинг хом ашёга, аҳолининг гўшт, сут, тухумга бўлган ва тобора ўсиб бораётган талабларини тўлароқ қондириш кўп жиҳатдан совхозчи чорвадорларнинг бунёдкорлик меҳнатига боғлиқ. Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, сорти ва сифатини яхшилаш бутун жамоатчилик ишидир. «Малик» совхозида ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 750-800 килограммга етказилиб гўштга топширилаяпти, Наманган областидаги Ленин номли совхозда ҳар бош сигирдан 5 минг литрдан сут соғиб олиняпти. Нурота районидаги Эргаш Жуманбулбул ўғли номли совхоз қўйчивонлари ҳар бош қоракўл қўйнинг тирик вазнини 50 килограммга етказяпти. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Гап шундаки, совхоз директорлари хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилаётган жойларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш топшириқлари муттасил ошириб бажарилаяпти.

Чорвадорларимиз энг масъулиятли даврга кирдилар. Қиш учун етарли миқдорда дағал хашак, силос, сенаж, беда уни, ем тайёрлаш, бинолар, сув иншоотларини тезда ремонт қилиш керак. Бир йилда камида бир ярим-икки йиллик план миқдорида озуқа тайёрлашни таъминлаш хўжалик раҳбарларининг диққат марказида бўлмоғи даркор. Озуқабоп экинларни ўриб-йиғиб олиш, қишлов жойларга келтириб қўйиш сира кечиктириб бўлмайдиган ишдир.

Совхоз посёлкалари шаҳар типида қурилаяпти, маданий-маиший, маданий-оқартув корхоналари сони кўпайтирилаяпти. Битта янги совхоз қурилишига давлат йўли билан 40 миллион сўм маблағ сарфланяпти. Қурилиш-ободончилик ишларини янада авж олдириш, айниқса болалар боғчалари, мактаблар, магазинлар, касалхоналар, туғруқхоналар, физкультура-спорт майдончалари қурилишини кучайтириш лозим. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, спорт ўйинлари кенг кўламда йўлга қўйилиши лозим. Энг муҳими — давлат йўли билан совхоз қурилишига сарфланган маблағни тезроқ ҳазинага қайтариш ҳақида жиддий бош қотириш керак. Совхоз директорларининг фаолиятига кирим-чиқим сметалари, соф фойда олиш планларининг бажарилишига қараб баҳо берилишини унутмаслик лозим.

Совхоз директори халққа хизмат қилишни муқаддас бурч деб билади, эл-юрт ишига бош-қош бўлади, тежамкорлик билан иш тутади, ортиқча чиқимга йўл қўймайди. Ўз адресига айтилган танқиддан тўғри хулоса чиқаради. Одамларни совхоз мулкини кўз қорачиғидек сақлаш ва кўпайтиришга чорлайди. Ўзининг назарий билими, раҳбарлик малакасини ошириш устида қунт билан ишлайди. Шундагина у партия, халқнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлишини доимо ёдда тутиши зарур.

Совхоз директори коммунист, партия ташкилоти олдида ҳисоб берадиган кишидир. Партия ташкилотлари директорларнинг фаолиятини мунтазам назорат қилиб боришлари, ютуқ-камчиликларини таҳлил қилиб туришлари, талабчанликни кучайтириш билан, айни пайтда кўп қиррали хўжаликка раҳбарлик қилишда директорга амалий ёрдам беришлари керак.

Республикамиз совхозлари 1973 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, хусусан пахта, сут, гўшт, қоракўл тери, дон, шоли, маккажўхори дони, сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларни шараф, билан бажарадилар, дейишга ҳамма асослар бор.

Оқ олтин районидаги Ворошилов номли совхознинг 4- бўлим пахтакорлари 985 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан дурдона етиштириш учун бел боғлашган. Улар ҳозирги долзарб кунларда фидокорона меҳнат қиляптилар. Пахта далаларида 13 та чопиқ трактори ва 56 сувчи икки сменада ишлаяпти. Суратда: бўлим бошқарувчиси Х. Ерматов пахтазорда.

А. Тўраев фотоси.

ФИДОКОРОНА МЕҲНАТ— ФАРОВОН ТУРМУШ МАНБАИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ КИЕВДА СЎЗЛАГАН НУТҚЛАРИ РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИНИ ЯНГИ ИЖОДИЙ ИШЛАРГА ЧОРЛАМОҚДА. ҚУЙИДА ТУРЛИ СОҲА КИШИЛАРИНИНГ АНА ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН ЙЎЛЛАГАН ҚАЛБ СЎЗЛАРИНИ ЎҚИЙСИЗ.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТ САМАРАСИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг Украина партия-хўжалик активи йиғилишида сўзлаган нутқини ўқиб, буюк Ватанимиз билан беҳад фахрланиш туйғусига тўлиб тошдик.

Ўртоқ Л. И. Брежнев яхши меҳнат қилиш, чиройли турмуш кечириш манбаи эканлигини таъкидлади. Ҳақиқатан ҳам фаровон ҳаётимиз зарбдор меҳнатимиз мевасидир. Колхозимиз аъзолари фидокорона меҳнат қилиб, катта майдонларда мўл «оқ олтин» етиштиряптилар. Бу йилги марramиз — ҳар гектар ердан 45 центнердан дурдона олиш. Етиштирилган ҳосилнинг 75 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкамиз ва ҳар бир машинанинг ўртача иш унумини 100 тоннага етказамиз. Шундай қилиб, етиштирилган ҳар центнер пахтанинг таннархини ўтган йилгидан 25 процент арзонлаштирамиз.

Искандар ЮСУПОВ,
Янгиариқ районидаги «Москва» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

БАХТ-САОДАТ ЙЎЛИДА

Мамлакатимиз халқлари фаровонлигини ошириш, дунёда тинчликни барқарор этиш юзасидан бизда катта ишлар амалга оширилмоқда. Бунда, шубҳасиз КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси, шахсан Л. И. Брежневнинг халқлар бахт-саодати йўлида қилаётган улуғвор ишлари алоҳида ўрин тутади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Киевда сўзлаган нутқи менда ёрқин таассурот қолдирди. Унинг «Фан билан ишлаб чиқаришнинг мустаҳкам, пухта қўшилмасини вужудга келтиришимиз керак» деган сўзлари биз ўзбек олимлари зиммасига ҳам жиддий масъулият юклайди. Ўзбекистонда ҳам йил сайин мўл-кўл дон тайёрлаш билан бирга пахтадан ҳам улкан хирмон кўтарилаяпти. Шунинг учун бизнинг биринчи галдаги вазифамиз — ғўзанинг вилтга янада чидамли, серҳосил ва эртапишар навларини яратишдан иборат. Биз ўзимизнинг фандаги ютуқларимиз билан партия ва ҳукуматимиз кўрсатаётган чексиз ғамхўрликка амалий иш билан жавоб берамиз.

Н. НАЗИРОВ,
Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

ИФТИХОР ТУЙҒУСИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Украинадаги йиғилишда қилган сермазмун нутқи билан танишиб ғоят фахрландик.

Мамлакатимиз тўқимачилик саноати корхоналарига мукаммал дастгоҳлар етказиб бериш нияти билан шижоат кўрсатиб ишлаётган заводимизнинг катта коллективи ҳам муттасил қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда. Машинасозларимиз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишган. Кам сарф харажат билан кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, шу йўл билан Ватанимиз қудратини оширишга муносиб ҳисса қўшиш — ҳар бир ишчи, инженер-техник ходимларимизнинг жанговар шиорига айланган.

Файзи ЭРГАШЕВ,
«Таштекстильмаш» заводининг йиғув цехи ишчиси.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НУКУС, 30 июль. (ЎзТАГ). Бугун Қорақалпоғистон область партия комитетининг пленуми бўлди. Партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми талаблари асосида капитал маблағлар самарадорлигини янада ошириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов нутқ сўзладилар.

МАРВАРИД ШОДАЛАР

Репортаж

Куни кеча ҳувуллаган бўм-бўш даштликлардан иборат эди бу ерлар. Ҳозир-чи? Қудратли насослар ёрдамида 150 метр баландликка кўтарилган зилол сув чўл бағрини кўндалангига тилиб кетган бетон ариқдан оқади. Экинлар ана шу оби ҳаётдан баҳра олиб, гуркираб ўсяпти.

Пастда, кўл қирғоғидаги қумлоқ ерларда маккажўхори шовуллайди. Марварид шодаларини кўз-кўз қилаётган «дала маликаси»нинг ҳосили пишиб етилган. Уни тезроқ йиғиштириб олиш учун бу ерга ишчи кучлари, техника воситалари, турли механизмлар сафарбар этилган. Жарқўрғон районидаги «Социализм» колхозининг Абрай Эргашев бошлиқ бригадаси пайкалида одамлар гавжум. Бугун ана шу майдонларда Сурхон воҳасида биринчи, бўлиб етиштирилган мўл-кўл маккажўхори донини йиғиштириб олиш иши жадал давом этяпти.

Ҳамма иш конвейер усулида ташкил этилган: бир йўла маккажўхори сўтасини тозалаб бункерга узатадиган ва унинг поясини майдалаб, махсус тележкага тўкиб борадиган «Херсонец-7» маркали комбайнлардан учтаси ишлатиляпти бу пайкалларда. Дон учун экилган 65 гектар майдоннинг учдан бир қисмидаги ҳосил биринчи куниёқ ўриб-янчиб олинди. Комбайнчилардан Наби Тошев, Расул Рамазонов, Худойберди Тиловловларнинг ҳар бири сменада 6-8 гектар ердаги маккажўхори донини йиғиштириб олдилар. Дастлабки натижа чакки эмас: ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 42-45 центнердан маккажўхори дони йиғиштириб олинди.

— Бу майдонлар илгари ташландиқ жойлар эди, шунинг учун ҳам экиннинг бўйи баланд бўлгани билан ҳосил бир оз камроқ, — деди колхоз раиси Тўхта Шобуров изоҳ бераркан. — Оқтепа массивидаги 70 гектар унумдор ерларда етиштирилган маккажўхори дони 75-80 центнердан кам бўлмайди.

Маккажўхори ҳосили йиғиштириб олиниши билан, комбайнлар кетидан ҳайдов тракторлари ишга солинди. Ҳайдалиб, борона босилгач, сеялкалар ишга тушди. Шу куни 24 гектар ҳосили йиғиштириб олинган майдонга кўкпоя учун такрорий маккажўхори экилди ва дарҳол сув таралди.

Область ғаллакорлари йил бошида 10 минг 400 гектар майдонга маккажўхори экиб, бундан 2400 гектарида маккажўхори дони етиштириш, қолган майдонларда эса силосбоп кўкпоя етиштиришга аҳд қилган эдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикамиз ёш маккажўхорикорларига қарата ёзган мактубидан илҳомланган колхоз ва совхозларнинг ғаллакорлари ўзларининг дастлабки мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар ва йил бошида олинган мажбуриятга нисбатан уч баравар кўп, ёки 6400 гектар майдондаги ўсимликни дон учун парвариш қилишга сўз бердилар. Бу майдонларнинг ҳаммасида ягана ўтказилиб, ўсимлик дон учун парвариш этилди. Мана бугун қилинган ишлар ўз самарасини беряпти. 6,5 минг гектар майдонда «дала маликаси»нинг ҳосили пишиб етилди. Маккажўхорининг марварид шодалари териб олинадиган долзарб кунлар ҳам етиб келди.

Областда маккажўхори донини йиғиштириб оладиган 7 та махсус ихтисослаштирилган отрядлар тузилди. Ҳар бир отряд ихтиёрига 6-7 та комбайн ва бошқа зарур механизмлар, тракторлар, биттадан техника хизмати кўрсатиш машинаси, ишчи кучлари бириктирилди. Бу отрядларга область ижроия комитети раисининг ўринбосари раҳбарлигида турли соҳа мутахассисларини ўз ичига олган область бош штаби ташкил этилди. Худди шундай штаблар райижрокомларнинг раислари раҳбарлигида ҳамма районларда ҳам иш бошлади.

Ҳозир маккажўхори донини йиғиштириб олиш графиги тузилиб, бу муҳим ишга 27 та янги типдаги «Херсонец-7» комбайни, «И-15У» аппарати билан маккажўхори донини йиғиштириб олишга мослаштирилган 21 та ғалла ўрадиган комбайн — жами 48 та қудратли техника сафарбар этилди. Мавжуд комбайнларни икки сменада ишлатиш йўли билан кунига 400-500 гектар майдондаги маккажўхори донини йиғиштириб олиш, бу муҳим ишни август ойининг биринчи ярмида тўла тугаллаш ва ҳосили йиғиштирилган ерларга конвейер усулида дарҳол такрорий маккажўхори экиб, силосбоп кўкпоя етиштириш режалари белгилаб чиқилди ва шу асосда амалий иш бошлаб юборилди.

Область маккажўхорикорлари йил бошида 24,5 минг тонна маккажўхори дони ишлаб чиқариш, шундан 1000 тоннасини давлатга сотиш мажбуриятини олган эдилар. Улар ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, янги мажбуриятлар олишди, бу эса маккажўхори дони етиштиришни анча кўпайтириш, шу билан бирга давлатга пландан ошиқча кўплаб дон сотиш ва етарли миқдорда уруғлик ҳамда чорва моллари учун ем жамғариб қўйиш имконини беради.

Биз сурхондарёлик маккажўхорикорларнинг ҳайрли ишига омад тилаймиз!

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

СОВЕТ ДЕНГИЗЧИЛАРИ БАЙРАМИ

Совет халқи СССР Ҳарбий-денгиз флоти кунини ўттиз тўртинчи марта тантанали нишонламоқда. Бу муҳим воқеага бағишланиб 29 июлда Москвада катта сув — спорт байрами ўтказилди.

Флотларнинг вакиллари ДОСААФнинг энг яхши спортчилари, москваликлар ва пойтахт меҳмонлари Химки сув омбори бўйида тўпланишди. Байрамни Совет Иттифоқи Қаҳрамони контр-адмирал И. А. Сорнев очди.

• • •

ЛЕНИНГРАД, 30 июль. (ТАСС). Кеча Ленинград СССР Ҳарбий-денгиз флоти кунини тантанали нишонлади. Нева дарёсининг гранитлар билан қопланган ва байрам тусида ясатилган бўйида минг-минглаб кишилар тўпланишди.

Одат бўлиб қолган традицияга кўра, денгиз паради революциянинг афсонавий крейсери «Аврора»да бошланди.

Ҳурматли меҳмонлар орасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов бор. Германия Демократик Республикаси ҳарбий кемалари отрядининг командири миллий мудофаа министрининг ўринбосари, Германия Демократик Республикаси халқ ҳарбий-денгиз флотининг қўмондони вице-адмирал Вилли Эм ҳам шу ерда.

Параддан сўнг минглаб ленинградликлар ва шаҳар меҳмонлари ғоят гўзал ҳарбий спорт байрамини томоша қилишди.

Бундай байрам тантаналари Севастополь, Владивосток, Балтийск, Североморск шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

СОВЕТ КАСАБА СОЮЗЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВЕНАДА

ВЕНА. (ТАСС). ВЦСПС Раиси А. Н. Шелепин бошчилигидаги совет касаба союзлар делегацияси бу ерга келган эди. Делегация Буюк Британия, ГФР, ГДР, Венгрия, Швеция ва Совет Иттифоқи касаба союз марказлари раҳбарларининг учрашувида иштирок этмоқда.

ЎРТОҚ Н. ЧАУШЕСКУ ДАМ ОЛИШ УЧУН ҚРИМГА КЕЛДИ

СИМФЕРОПОЛЬ, 30 июль. (ТАСС). Румыния Коммунистик партиясининг Бош секретари, Румыния Социалистик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Н. Чаушеску КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан дам олиш учун кеча Қримга келди.

ЎРТОҚ Э. ХОНЕККЕР ҚРИМГА КЕЛДИ

СИМФЕРОПОЛЬ, 30 июль. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан кеча Қримга келди.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

Танганьика африкаликлар миллий иттифоқи партияси Марказий Комитетининг аъзоси ва миллий ижроия комитетининг аъзоси Селеман Мхазаму бошчилигида КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келган шу партия делегацияси Ўзбекистонни айланиб чиқди.

Африкадаги ёш давлатдан келган бу меҳмонлар Мирзачўл чўлқуварларининг иш тажрибалари билан, Чорвоқ гидроэлектр станциясининг қурилиши билан танишдилар. Улар Фарғона областида бўлиб, область партия комитетининг раҳбарлари билан суҳбатлашдилар бир қанча ирригация иншоотларини, Қува районидаги «Коммунизм» колхозини бориб кўрдилар. Делегация республика Қишлоқ хўжалик министрлигида қабул қилинди. (ЎзТАГ).

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

30 июлда Катта Кремль саройида саккизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг бешинчи сессияси иш бошлади.

Ю. В. Андропов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар давомли қарсаклар билан кутиб олишди.

Сессия кун тартибида РСФСР аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чоралари тўғрисида; РСФСР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш масалалари бор.

РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари депутат Е. Ф. Карпова кун тартибидаги биринчи масала юзасидан доклад қилди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ ОЛДИДАН

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК — МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

УЧҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ СОВХОЗ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПАРТИЯ ГРУППАЛАРИ, ЦЕХ ВА БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН ТАДБИРЛАРИ

Ленин номли совхоз — Наманган областидаги энг йирик пахтакор хўжаликлардан бири. Совхоз меҳнат аҳли КПСС XXIV съезди қарорларини изчил амалга ошира бориб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида совхоз давлатга 23729 тонна пахта, 2651 тонна сут, 732 тонна гўшт ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берди. Пахта етиштириш 1970 йилдагига қараганда 61,4 процент, маккажўхори дони — 18,2, сут — 18,1, гўшт — 5,7, пилла — 58,6, қовун ва тарвуз — 88,5 процент кўпайди. Хўжалик тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида барча соҳалар бўйича ярим йиллик планларини муваффақиятли уддалади.

Совхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришда коммунистларнинг, уларни ўз сафида бирлаштирган партия ташкилотининг ташаббускорлиги, ташкилотчилиги муҳим роль ўйнамоқда. Коммунистлар — хўжаликда катта куч. Ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишидан бери совхоз партия ташкилоти ташкилий жиҳатдан анча мустаҳкамланди. Унинг сафига хўжалик ишлаб чиқаришида намунали меҳнат қилаётган энг муносиб кишилардан 27 киши қабул қилинди. Ҳозир 235 коммунистнинг қарийб 80 проценти ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилмоқда. Ўтган йил давомида янгидан беш жойда партия группаси тузилиб, уларнинг сони 28 тага, цех партия ташкилотлари эса ўнтага етди. Коммунистлар партия ташкилотлари фаолиятида актив иштирок қилмоқдалар. Айниқса, партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик даврида уларнинг ташаббускорлиги, интизомлилиги ва ғоявийлиги анча ошди. Ҳозир коммунистларнинг 99 проценти партия топшириқларига эга. Партия йиғилишларида энг муҳим масалалар муҳокамага киритилмоқда. Барча пахтачилик бригадалари, чорвачилик фермалари ва моддий бойликлар ишлаб чиқарувчи бошқа участкалар ўз ишини яхши биладиган мутахассислар билан мустаҳкамланган.

Партия ҳисобот-сайлов йиғилиши совхоз партия ташкилоти ҳаётида муҳим воқеа бўлади. Совхоз коммунистлари бу йиғилишга тайёргарлик кўрар эканлар, деҳқончилик ва чорвачиликнинг барча турлари бўйича маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш планлари ҳамда социалистик мажбуриятларнинг барвақт бажарилишини таъминлашга диққат-эътиборни кучайтирмоқдалар. Совхоз партия комитети партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш барча коммунистларнинг ташаббускорлигини янада ошириш ва тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга қаратилган:

— 1973 йилнинг 20 октябригача пахта тайёрлаш йиллик планини бажариш, 3875 гектар майдоннинг ҳар гектаридан планда белгиланган 29,2 центнер ўрнига 35 центнердан ёки 1972 йилдагига қараганда, 3,5 центнер кўп «оқ олтин» йиғиб-териб олиш ва давлатга жами 13,5 минг тонна ҳосил топшириш; ялпи ҳосилнинг 95 процентини машиналар билан йиғиб-териб олиш;

— Шу йилнинг 20 сентябригача 150 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 100 центнердан маккажўхори дони йиғиштириб, дон етиштириш бўйича йиллик планнинг бажарилишини таъминлаш;

— 1973 йилнинг 1 октябригача 1200 тонна сут етиштириш бўйича йиллик планни бажариш ва йил охиригача пландан ташқари 400 тонна сут топшириш; ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини ўтган йилдаги 2,2 минг ўрнига 3 минг килограммга етказиш;

— давлатга 307 тонна юқори семизликда гўшт топшириб, гўшт етиштириш йиллик планини 1 августгача уддалаш, йил охиригача пландан ташқари яна 73 тонна гўшт топшириш;

— капитал қурилиш соҳаси бўйича 2 минг квадрат метр уй-жой биноларини фойдаланишга топшириш, 200 бошга мўлжалланган молхона қурилишини тугаллаш ва 25 декабргача 200 бошга мўлжалланган бузоқхонани фойдаланишга топшириш; 7 ноябргача беш жойдаги дала шийпонларини ҳамда совхоз ишчилари учун қурилаётган профилакторийни фойдаланишга топшириш.

Партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларини юқори савияда ўтказиш мақсадида партия комитети зарур ташкилий чора ва тадбирлар тузиб чиқди. Қуйида ана шу тадбирларнинг қисқа мазмуни диққатингизга ҳавола қилинади:

1. Партия группалари ва цех партия ташкилотларида 15 августдан 25 августгача ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш; **бу ишга масъул: партия комитети аъзолари ва цех партия ташкилотлари секретарлари.**

2. Совхоз партия ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилишини 26 октябрь куни ўтказиш; **бу ишга масъул: партия комитети.**

3. Ишлаб чиқаришда коммунистлар сони ошгани, уларни соҳалар бўйича жой-жойига қўйишда ўзгаришлар бўлгани, бригадалар ва фермаларда, ишлаб чиқариш участкаларида коммунистлар сони кўпайганини назарда тутиб, КПСС Уставига биноан совхоз бошланғич партия ташкилоти структурасини қайта кўриб чиқиш ва такомиллаштириш; **бу ишга масъул: партия комитети.** Муддати — 5 августгача.

4. Партия группалари ташкилотчилари ва цех партия ташкилотларидаги кадрларнинг сифат составини янада яхшилаш мақсадида шу масалани партия комитетида кўриб чиқиш; **бу ишга масъул: партия комитети.** Муддати — 10 августгача.

5. Партия группалари ташкилотчилари ва цех партия ташкилотлари секретарлари иштирокида ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уларни юксак ташкилий-сиёсий савияда ўтказиш юзасидан кенгаш-семинар ўтказиш; **бу ишга масъул: партия комитети.** Муддати — 5 августгача.

6. Партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш ишига амалий ёрдам бериш учун партком аъзоларини бириктириш; партия комитетида совхоз бўлимлари цех партия ташкилотлари белгилаган тадбирларни кўриб чиқиш; **бу ишга масъул: партия комитети.** Муддати — 5 августгача.

7. Партия группалари ва цех партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар томонидан билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар ҳамда таклифларни умумлаштириш, уларни партия бюроси ва партия комитети мажлисларида муҳокама қилиш, бу таклиф ва мулоҳазаларнинг бажарилишини таъминлаш мақсадида конкрет чора ва тадбирлар белгилаш; **бу ишга масъул: партия комитети аъзолари ва цех партия ташкилотлари секретарлари.** Муддати — 5 сентябргача.

8. Умумий ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ишига барча коммунистларнинг иштирокини таъминлаш; **бу ишга масъул: партия комитети.**

9. Ҳисобот докладини тайёрлаш учун қуйидаги уч модда асос қилиб олинади:

I. ХЎЖАЛИК-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ФАОЛИЯТИГА ПАРТИЯВИЙ РАҲБАРЛИК

— Партия ташкилотининг совхоз меҳнат аҳлини КПСС XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми (1972 йил) қарорларини амалга ошириш, хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун курашга сафарлар қилишдаги ташкилотчилик роли; ишлаб чиқаришнинг асосий воситалари — ер ва техникадан, ишлаб чиқариш қувватларидан, электр энергияси, минерал ўғитлардан, капитал маблағлардан оқилона фойдаланиш; деҳқончилик маданиятини ошириш, иқтисодий ишларни ташкил этишни янада яхшилаш; бу вазифаларни ўрганиш ва тайёрлаш партком секретари Р. Қўлдошев бошчилигида совхоз директори Ф. Турсунов, ишчилар комитети раиси А. Бекмирзаев, экономист В. Шарипов, бухгалтер Т. Холматов, бригада бошлиғи Х. Абдуллаев ўртоқларга топширилади. Муддати — 5 октябргача.

— Қишлоқ хўжалигида асосий экин ҳисобланган пахтачиликни комплекс ривожлантириш, пахта ҳосилдорлигини 1975 йилгача гектар бошига 40 центнерга етказиш резервларини излаб топиш ва ўрганиш; бунинг учун ҳозир энг муҳим ҳисобланган алмашлаб экиш системасини беш йиллик охиригача жорий этишни тугаллаш, пахтачиликни комплекс механизациялашни давом эттириш ва шу йўлдаги энг яхши тажрибаларни ўрганиш ҳамда жорий этиш; бу вазифаларни ўрганиш ва тайёрлаш бош агроном Т. Охунов бошчилигида бош инженер М. Валиуллин, бригада бошлиқлари Б. Аъзамов, Т. Қўчқорова, бош экономист Х. Тожибоев, механизатор В. Смагин ўртоқларга топширилади. Муддати — 5 октябргача.

— Чорва моллари озуқа базасини мустаҳкамлаш ва чорвачиликдаги иш жараёнларини механизациялаш совхоз жамоат чорвачилигини янада ривожлантиришнинг энг муҳим омилларидан биридир. Совхоз перспектив планида қайд этилганидек, 1975 йилга бориб, озуқа экинларининг умумий майдонини 1008 гектарга етказиш ҳамда оғир қўл меҳнати талаб қиладиган барча ишларни механизациялашни тугаллаш; бу вазифаларни ўрганиш ва тайёрлаш бош зоотехник С. Вольф бошчилигида сут соғувчи Т. Аҳмедова, Л. Карякина, Н. Содиқов, капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи П. Харин, чорвачилик бўлимининг катта бухгалтери С. Гайнанова, асаларичи П. Лобанов, молбоқар С. Зокиров ўртоқларга топширилади. Муддати — 5 октябргача.

II. ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ, БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ, КОММУНИСТЛАР АКТИВЛИГИНИ ВА ТАШАББУСКОРЛИГИНИ ОШИРИШ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II пленумининг «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорларини бажариш юзасидан партия комитетининг иши тўғрисида:

— Партия группалари ва цех партия ташкилотларида бўлиб ўтган партия йиғилишларини таҳлил этиш; партия ички демократиясига амал қилиш; коммунистларнинг йиғилишни тайёрлашга иштирокини ва уларнинг активлигини оширишни таъминлаш; бу ишни ўрганиш ва тайёрлаш партком секретари Р. Қўлдошев бошчилигида ирригация бўйича инженер И. Тошпўлатов, 6-бўлим ишчиси Х. Назарова, слесарь А. Маслюков, 2-бўлим механизатори А. Абдуллаев, марказий устахона мудири П. Буталов, кадрлар бўлимининг бошлиғи З. Ёдгоров ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

— Партия ташкилотининг сон ва сифат жиҳатидан ўсиши коммунистлар билан ишлашнинг форма ва методларини янада такомиллаштириш; коммунистларга партия топшириқлари бериш ва уларни бажарилишини назорат қилиб бориш; бу масалани ўрганиш ва тайёрлаш директор ўринбосари Б. Мансуров бошчилигида марказий ремонт устахонаси нормировкачиси И. Айшев, 1-бўлим механизатори М. Мамарасулов, 2-бўлим слесари К. Абдуллаев, пенсионер А. Қўчқоров, ғишт терувчи, А. Кудряшев ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

— Партия ташкилоти ишини планлаштириш, ўзи қабул қилган ҳамда юқори органлар қарорларининг бажарилишини мунтазам назорат қилиб бориш, партия интизомига риоя қилиш; партия ташкилотининг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишдаги роли; бу масалани ўрганиш ва тайёрлаш партком секретари Р. Қўлдошев бошчилигида 6-бўлимнинг катта механиги, цех партия ташкилоти секретари У. Ҳайдаров, бригада бошлиғи К. Алимов, 4-бўлим ишчиси А. Йўлбарсов, шофер Т. Қосимов, агроном Д. Прокопенко ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

— КПСС Марказий Комитети май Пленуми (1972 йил) қарорлари асосида партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик ҳамда ҳужжатларини алмаштириш вазифалари билан боғлиқ бўлган тадбирларнинг бажарилиши тўғрисида; партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик ва алмаштириш даврида коммунистларнинг ташаббускорлиги, ғоявийлиги ва интизомлилигини ошириш борасида тўпланган бой тажрибаларни мустаҳкамлаш, тўққизинчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажариш ишида коммунистларнинг авангардлик ролини янада кучайтириш; бу масалани ўрганиш ва тайёрлаш партком секретари Р. Қўлдошев бошчилигида барча цех партия ташкилотлари секретарларига ҳамда бухгалтер М. Тожиддинов, бригада бошлиғи А. Аҳмедов, 1-бўлим механизаторлари М. Турсунов, Х. Раҳимов, 4-бўлим бошқарувчиси Х. Юсуфжонов ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

— Жамоат ташкилотларига раҳбарлик: касаба союзлари, комсомол ташкилотлари, халқ контроли группалари ва бошқа жамоат ташкилотларидаги ишнинг аҳволи; бу масалани ўрганиш ва тайёрлаш ирригация бўйича инженер И. Тошпўлатов бошчилигида ишчилар комитети раиси А. Бекмирзаев, цех партия ташкилотлари секретарлари Т. Қўчқорова, Н. Камолиддинов ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

III. ИДЕОЛОГИЯ ИШЛАРИ

— КПСС XXIV съезди, партия Марказий Комитети декабрь (1972 йил), апрель (1973 йил) Пленумлари қарорлари асосида идеология ишларининг қўйилиши: оммавий-сиёсий ишларнинг форма ва методлари; партия сиёсий маорифи, иқтисодий ўқишларнинг аҳволи, машғулотларнинг самарадорлиги, лекция пропагандасининг аҳволи, маданий-оқартув муассасаларида ишнинг қўйилиши; совхоз меҳнаткашлари ўртасида интернационал тарбия ишларини кучайтириш, клублар фаолиятини яхшилаш, дала шийпонларини оммавий-сиёсий ишлар марказига айлантириш, меҳнаткашларга унумли ишлаш ва яхши ҳордиқ чиқариш учун шароит яратиш; кутубхона ишини яхшилаш ва ҳар бир бригада дала шийпонларида кўчма кутубхоналар ташкил этиш; бу ишларни ўрганиш ва тайёрлаш бош экономист Х. Тожибоев бошчилигида ер қурилиши инженери А. Исмоилов, марказий бошқарув аппарати цех партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Р. Самсонова, болалар боғчаси мудири М. Назарова, 5-бўлим механизатори Р. Бойчибоев, 6-бўлим қурилиш ишчиси Е. Аширов ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

— Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини ошириш, уларнинг ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақага актив иштирокини таъминлаш; кўргазмали агитация таъсирчанлигини янада ошириш; бу масалани ўрганиш ва тайёрлаш ишчилар комитетининг раиси А. Бекмирзаев бошчилигида гражданмудофааси бошлиғи З. Зарахохов, табелчи, 3-бўлим цех партия ташкилоти секретари Г. Мирзаолимов, механизатор Х. Раҳимов, 3-бўлим бухгалтери О. Бозоров ўртоқларга топширилади. Муддати — 6 октябргача.

10. Умуман, доклад учун материалларни тўплаш ва умумлаштириш совхоз партия комитетининг секретари Р. Қўлдошев, совхоз директори Ф. Турсунов, бош экономист Х. Тожибоев, кадрлар бўлимининг бошлиғи З. Ёдгоров ўртоқларга топширилади. Муддати — 15 октябргача.

11. Партия ҳисобот сайлов йиғилиши қарорининг лойиҳасини тайёрлаш партком секретари Р. Қўлдошев бошчилигида совхоз директори Ф. Турсунов, бригада бошлиғи Р. Мансуров, ишчилар комитети бухгалтери А. Асташина ўртоқларга топширилади. Муддати — 18 октябргача.

12. Партия комитетининг ҳисобот доклади ҳамда шу масала юзасидан қарор лойиҳаларини партия комитети муҳокамасига киритиш; **бу ишга масъул: партком секретарининг ўринбосари совхоз ишчилар комитетининг раиси А. Бекмирзаев ва совхоз директори Ф. Турсунов ўртоқлар.**

13. Партия комитетида маъмуриятнинг хўжалик фаолиятини контроль қилиш бўйича комиссиянинг составини кўриб чиқиш; **бу ишга масъул: партком секретари Р. Қўлдошев бошчилигида ирригация бўйича инженер И. Тошпўлатов, механизаторлар О. Тазаков, О. Баратов ўртоқлар.**

14. Ҳисобот-сайлов йиғилишига барча коммунистларнинг қатнашишини таъминлаш. Шу мақсадда мавжуд еттита бўлимга коммунистлар учун 15 та автомашина ажратиш, ёш болали коммунист аёллар учун марказий болалар боғчаси ва яслиси иш кунини узайтириш, марказий ошхона, буфет, озиқ-овқат моллари магазинини узайтирилган иш кунига кўчириш; **бу ишга масъул: совхоз директори ўринбосари Б. Мансуров бошчилигида барча цех партия ташкилотлари секретарлари.**

15. Йиғилиш ўтказиладиган бинони аввалдан тайёрлаб қўйиш ва уни турли плакатлар, бошланғич партия ташкилоти фаолиятини ҳамда совхоз ишлаб чиқариши ва экономикасини акс эттирадиган диаграммалар билан безатиш; **бу ишга масъул: марказий бошқарув аппарати цех партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Р. Самсонова бошчилигида болалар яслиси мудири Ш. Асқарова, бригада бошлиғи И. Тўрабеков, бухгалтер О. Бозоров ўртоқлар.**

16. Партия ҳисобот сайлов йиғилишини ўтказиш билан боғлиқ барча зарур ҳужжатларни, жумладан бюллетенлар, овоз бериш қутилари, бланкалар ва бошқа ҳужжатларни барвақт тайёрлаб қўйиш; **бу ишга масъул: биринчи бўлим бошқарувчиси А. Бакиев бошчилигида марказий ремонт устахонасининг нормировкачиси И. Айшев, сут соғувчи Т. Аҳмедова, капитал қурилиш бўлими бошлиғи П. Харин ўртоқлар.**

17. Совхоз партия ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар томонидан билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар ҳамда таклифларни умумлаштириш ва партком мажлиси муҳокамасига киритиш; бу таклиф ва мулоҳазалар юзасидан конкрет тадбирлар белгилаш; **бу ишга масъул: партком секретари.**

Совхоз партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан белгиланган ушбу тадбирлар партия комитетининг 1973 йил 20 июлда бўлиб ўтган кенгайтирилмаган мажлисида тасдиқланди.

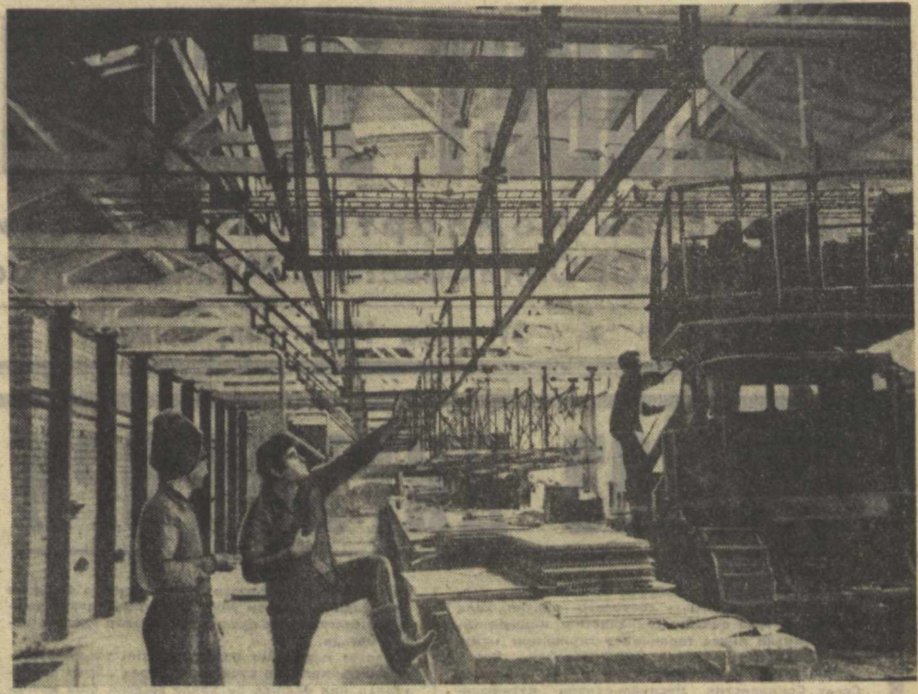

Тошкент чинни заводининг ишлаб чиқариш қуввати йил сайин ошиб боряпти. Янги-янги цехлар қад кўтариб, эскилари реконструкция қилиняпти. Завод тўла ишга тушгач, 1974 йилнинг охиридан бошлаб, бир йилда 31 миллион донагача чинни идишлари тайёрлаш имкониятига эга бўлади. Суратда: янги цех қурилишларидан бири.

И. Глауберзон фотоси.

Қисқа хабарлар

◆ БУХОРО. Икки юздан ортиқ йигит-қиз Бухоро автомобиль йўллари техникумини битириб чиқди. Улар автомобиль йўллари қуриш ва кўприксозлик, механиклик, диспетчерлик, ремонтчилик мутахассисликларини эгалладилар.

Техникумни битириб чиқувчиларнинг ҳаммаси Бухоро, Термиз, Қарши автомобиль хўжаликларига ишга йўлланма олишди. Ҳозир техникумда беш юздан ортиқ киши ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда таълим олмоқда.

◆ УРГАНЧ. Маҳаллий уйсозлик комбинати яқингинада иккита 44 квартирали уйни фойдаланишга топширди. Шу уйлардан бирининг ён деворида пахта ушлаб турган қиз тасвирланган бадиий панно пайдо бўлди. Уйларнинг пештоқини манзарали қилиб безашда Хоразм нақшлари қўлланилди. Кобинат оригинал пардозланган бундай уйларни кўплаб қуришга киришди.

(ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИДАН

ИККИНЧИ ЭНЕРГОБЛОК

Темирйўлчилар Сирдарё ГРЭСининг иккинчи энергоблоки қурилиш майдонига махсус платформа келтиришди. Унда 300 минг киловатт қувватли генераторнинг 20 тонналик статори бор эди. Кучли кўтаргич кранлар ёрдами билан статор дарҳол машина бўлимидаги пойдеворга ўрнатилди. Унинг ёнидаги майдонда Геннадий Максимовнинг монтажчилар бригадаси турбинанинг йирик деталларини йиға бошлади. Буғ қозони тўла суръатлар билан йиғилмоқда.

Монтажчилар коллективи станциянинг иккинчи энергоблокидаги ҳамма ишларни ноябрь бошларида — белгиланган муддатидан бир ой олдин битиришга қарор қилди.

УНИВЕРСАЛ ПОЛИМЕР

Фарғонадаги фуран бирикмалар химия заводида сувда эриб кетадиган полиэлектролит ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шу полимер рецептини Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг олимлари корхона мутахассислари билан ҳамдўстликда ишлаб чиқишди.

Ишлаб чиқариш синовларининг кўрсатишича, янгилик емирувчи муҳитларга, юқори ҳароратларга бардошли яхши пластификатордир. Мана шу хоссалари туфайли у халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида — медицина, озиқ-овқат, нефть ва газ саноатида кенг кўламда қўлланилади. Қурилишда ҳам бу полимер жуда керакли материал бўлиб чиқди. Бетон қоришмасига озгина қўшилса, бетон тез қотади, пишиқроқ чиқади, юзи уқаланмайдиган бўлади.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

БЎКА районининг деҳқонлари Тошкент областида биринчи бўлиб сенаж бостириш мажбуриятларини бажардилар. Беда икки марта ўриб олиниб, бетон ўраларга 12 минг тоннадан ортиқ сенаж бостирилди. «Октябрь 40 йиллиги», «Партия XX съезди» Тимирязев номли колхозлар, «Кўкорол» совхози қишга икки йиллик план ҳажмида тўйимли озуқа тайёрлаб қўйдилар. Район хўжаликларида умуман ҳар бир сигирга ўртача ҳисобда 6 тоннадан сенаж тайёрланди. (ЎзТАГ).

АБИТУРИЕНТЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

ФИЗИКА ИМТИҲОНИ ҲАҚИДА

Олий мактабларга бу йилги қабул қоидаларидаги янгиликларда физикадан кириш имтиҳони программасига ҳам баъзи ўзгаришлар киритилганлиги қайд қилинган. Ҳақиқатан ҳам бу замон талаби бўлиб, фан, техника ва саноат ривожланишининг ҳозирги даражаси физика фани ва уни ўқитишнинг олдига улкан вазифалар қўймоқда. Натижада ўрта мактаб физикасини техниканинг кейинги йилларда эришган ютуқлари ҳамда ишлаб чиқариш ривожланишининг ҳозирги замон талаблари асосида қайта кўриб чиқишга тўғри келди. Шу сабабли 1968 — 1969 ўқув йилидан бошлаб мамлакатимизнинг рус тилида ўқитиладиган барча мактабларида, шу жумладан, ўзбек мактабларида 1969 — 1970 ўқув йилидан бошлаб физика фани янги программа асосида ўқитилмоқда.

Янги программа, дарслик ва ўқув қўлланмаларига фан-техниканинг кейинги ютуқлари билан бирга янги темалар ҳамда тушунчалар киритилган. Масалан, космос физикаси, телевидение ҳақида тушунча, плазма, ядро энергиясининг қўлланилиши, радиоактив нурланишнинг биологик таъсири, ядронинг боғланиш энергияси, кват генераторлари (лазерлар), нисбийлик механикаси асослари ва шунга ўхшаш ҳаётий муҳим темаларни учратиш мумкин. Янги программада масса, куч, оғирлик ва ҳарорат тушунчаларига ҳам янгича мазмун берилган.

Умуман олганда, янги программа ҳажми ва мазмуни ҳамда материалларнинг жойлашуви жиҳатидан эски ўқув программасидан тубдан фарқ қилади. Рус тилида ўқитиладиган ўрта мактаб ўқувчилари бу йил физика фанини янги программа, янги дарслик ва янги ўқув қўлланмалари асосида биринчи марта битирдилар. Бу ўзгаришлар олий ўқув юртларига қабул қилиш қоидаларига ҳам ўз таъсирини кўрсатмай қолмайди. Шунинг учун СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги физикадан қабул имтиҳони ҳақида алоҳида кўрсатма ишлаб чиқди. Шу асосда 1973 йили олий ўқув юртларига кириш учун янги кириш имтиҳони программаси нашр қилинган.

Бу йилги олий ўқув юртига кирувчи ёшлар орасида техникум ва ишлаб чиқаришдан ҳамда Совет Армияси сафидан қайтиб, институтга кирувчилар кўплаб учрайди. Улар физикадан имтиҳонга қайси программа асосида тайёрланишга ҳайрон бўлмаслиги учун СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги янги кириш имтиҳони программасини ишлаб чиқди.

Шуни алоҳида эслатиб ўтиш керакки, 1973 йилда Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кирувчилар учун «Ўқитувчи» нашриёти томонидан чиқарилган «Қаерга кириб ўқиш керак» деган справочникдаги физика программасида эски 1972 йилдаги кириш имтиҳони программаси берилган.

Янги кириш имтиҳони программасида эски кириш имтиҳони программасига нисбатан қисман ўзгаришлар мавжуд. Янги кириш имтиҳони программасида кўпчилик физик катталикларнинг фақат СГС ва СИ системаларидаги ўлчов бирликларини билиш талаб қилиниб, бу катталикларнинг системага кирмайдиган ўлчов бирликлари кириш имтиҳони программасидан чиқариб ташланган. Бундан иссиқликнинг калория, атмосфера босимининг миллиметр симоб устуни, қувватнинг киловатт, энергиянинг киловатт-соат бирликлари мустаснодир. Шунингдек, бошланғич тезликка эга бўлган текис тезланувчан ҳаракатнинг йўл формуласини график усулда келтириб чиқариш, марказга интилма куч, жисмларнинг оғирлик маркази, солиштирма оғирлик ва унинг ўлчов бирликлари, жисмларнинг сузиш шартлари, жисмларнинг чизиқли ва ҳажм кенгайиш коэффициенти, сувнинг кенгайишидаги алоҳида хусусияти, жисмларнинг солиштирма иссиқлик сиғимини тажрибада аниқлаш, ёқилғининг ёниш иссиқлиги каби мавзулар кириш имтиҳони программасидан чиқариб ташланди. Электростатик индукция, электроскопнинг тузилиши, электр ва магнит майдонини график тасвирлаш, ёруғликнинг сочилиб қайтиши каби мавзулар ҳам кириш имтиҳони программасига киритилмаган.

Эски ўқув программасидан янги ўқув программасига ўтишнинг ўзига хос вақтинчалик қийинчиликлари ҳисобга олиниб, янги кириш имтиҳони программасига янги ўқув программасидаги материалларнинг жуда оз қисми киритилди. Жисмларнинг солиштирма иссиқлик сиғими, ўзгарувчан ток генератори, атом ядросининг боғланиш энергияси шулар жумласидандир.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги кириш имтиҳонида абитуриентнинг ўрта мактабни қайси ўқув йилида тугатганидан қатъи назар, ўз хоҳиши билан эски ёки янги ўқув программаси, дарслик ҳамда ўқув қўлланмалари асосида жавоб беришларига рухсат этди.

Физикадан кириш имтиҳони олий ўқув юртининг хоҳишига кўра, оғзаки ёки ёзма шаклида бўлиши мумкин. Оғзаки имтиҳон билетлари ёки ёзма вариантлари асосан кириш имтиҳони программаси бўйича тузилади.

Кейинги йилларда Тошкент политехника институти, автомобиль йўллари, медицина институтлари ва бошқа олий мактабларда физикадан кириш имтиҳони ёзма равишда олиб борилмоқда. Бу эса ўз навбатида ёзма имтиҳонда баъзи абитуриентларнинг ўқитувчи олдида шошиб қолиш ҳолларига, яъни ўқитувчининг абитуриентга психологик таъсирига барҳам беради. Ёзма ишлар аввал шифрланиб, кейин ўқитувчилар комиссияси томонидан баҳоланади. Бу эса барча абитуриентларнинг ишини объектив баҳолашга имкон беради. Ёзма имтиҳонда барча абитуриентларнинг бир вақтда имтиҳонга қўйилиши, уларнинг оғзаки имтиҳондаги каби бир неча соатлаб навбат пойлаб, руҳий толиқишларига барҳам беради. Умуман, ёзма имтиҳон оғзаки имтиҳонга нисбатан абитуриентлар учун анча афзалликларга эга.

Бу йилги қабул имтиҳонида Тошкент автомобиль йўллари институтининг ёзма ишлари янги кириш имтиҳони программаси асосида тузилган 4 та назарий савол ва битта ўртача қийинчиликдаги масалани ташкил қилиб, хилма-хил вариантлардан иборат.

Кириш имтиҳони оғзаки ёки ёзма равишда олиб борилишидан қатъи назар, абитуриент аниқ ва тўлиқ жавоб бераолгани дагина юқори балл тўплаб, совет студенти деган шарафли номга муяссар бўлади.

Ф. ЗИКРИЛЛАЕВ,
Тошкент автомобиль йўллари институти физика кафедрасининг мудири, физика-математика фанлари кандидати, доцент.
Л. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
шу институтнинг катта ўқитувчиси.

ТОҒ БАҒРИДА ХАЗИНА

Нурота тоғлари Пайшанба қишлоғига етганда йўлини ўзгартириб, Хатирчи, сўнгра Кармана қурама тоғларига улашиб кетади. Каттақўрғоннинг Пайшанба қишлоғи билан Хатирчининг «Мойбулоқ» совхози оралиғида қовжираб ётган катта массив бор. Кўримсиз, гиёҳсиз. Сийнаси сув кўрмаган, ёзда қуёш куйдириб, қишда совуқ сўндириб тупроғини кул қилиб қўйган.

Колхоз ишлаб чиқаришининг ветерани, хизмати партия, халққа манзур бўлган Отақул ака Ҳусанов Тельман номли колхоз раислигига сайланган куннинг эртасига шу массивга йўл олди. Тонг саҳардан қош қорайгунча массивни қадамба-қадам ўлчаб чиқди, алланималарни ён дафтарига ёзиб олди. Орадан бир ҳафта-ўн кун фурсат ўтиб, правление йиғилиши чақирилди. Гап оралиқдаги ташландиқ ерни ўзлаштириш ҳақида борди.

Ҳозир деҳқонларимиз янги ер очишнинг устаси бўлиб кетди. Шу ҳақда гап очилдими, бас, ҳамма отга қамчи босиб майдонга суради. Бу бежиз эмас. Ташландиқ ер ҳам она ернинг бир парчаси, фақат сепсиз келинга ўхшайди. Бағридан сув ўтказиб дарахт, экин экинг-а, шундай гўзаллашадики, ҳусн-латофатига тўймайсиз. Колхоз активлари буни яхши билганиданми ёки янги раис уларнинг қалбига йўл топа олганиданми, ҳамма бир овоздан «оралиқдаги ташландиқ ерни ўзлаштирамиз» деб туриб олди. Махсус бригада тузилди, техника, транспорт воситалари ажратиладиган бўлди. Раис ўша куни Самарқандга жўнаб кетди. Область партия комитети ва область ижроия комитетида бўлиб, янги ер ўзлаштириш ғоясидан уларни хабардор қилди. Тез орада янги ўзлаштириладиган массивга қувурлар келтирилди, тупроқ ишларини бажаришга киришилди.

Айни кезда массивнинг қоқ ўртасидан саккиз гектар ер ажратилиб, чорва комплекси қурилиши бошлаб юборилди. Бунда ҳам юқори партия ва совет ташкилотларининг кўмаги катта бўлди. — Бир йилда комплекс қурилишига ўттизга яқин раҳбар ходимлар келишди, — деди Отақул ака, — ҳаммаси қўлидан келган ёрдамни берди, қурилишни тезлатишга кўмаклашди. Қаранг, Нурота тоғлари биқинида қурилаётган бир комплекснинг тақдири билан ҳамма қизиқди.

Шу комплекс 1972 йил сентябрь ойида қуриб битказилди ва ишга туширилди. Хўш, кейин нима бўлди? — Тўртта молхонага 600 бош қорамол боғладик, шундан 228 боши сигир. Комплекснинг айнан шу ерда қурилишига сабаб бор. Баҳаво, чор атрофи озуқабоп экинзор, насос билан сув чиқарилган, артезиан қудуғининг

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

суви водопровод сувидан қолишмайди. Ундан ташқари Каттақўрғон сут заводи унча олис эмас, сутни пешма-пеш юбориб туриш мумкин. Ана шуларни ҳисобга олиб, комплексни шу ерда қурдик.

— Қурилишга қанча маблағ кетди? — сўрадик раисдан.

— Ҳаммаси бўлиб тўққиз юз минг сўмга тушди, — у бироз ўйланиб олгач, сўзини давом эттирди, — кетган харажатни узоғи билан уч йилда қоплаймиз, кейин комплекс фойдага қолади, ундан узоқ йиллар давомида ремонтсиз фойдаланилади.

Чорвачилик комплексини таърифлашга сўз топиш қийин. Майдон тоза, озода, кўркам. Ранго-ранг гуллар ҳид таратиб турибди, ариқларда шарқираб сув оқяпти. Ким айтади, бу ерни молхона деб?! Ичкарига қадам босамиз. Афсуски, остонадан нарига ўтишга рухсат йўқ. Санитария-гигиена қоидаси шундай. Сигирларга кўз ташлаймиз, елини тўла сут. Раис рўпарада кавшаниб турган сигирга ишора қилиб, гап қотди:

— Зоти «Қора-ола», сут беришда бунга тенг келадигани йўқ. 200 та ғунажинини сотиб олиб келган эдик, бештаси туғди. Ҳар бири кунига 18-20 литрдан сут беряпти. Қолганлари ҳам туғса борми, чорва комплекси билан Каттақўрғон ўртасидаги йўл цистерналик машиналардан бошқа транспортнинг қатновига торлик қилиб қолади.

Бу йил ҳар бош сигирдан ўртача 2500 литрдан сут соғиб олиш кўзда тутилган. Олти ойлик топшириқ анча ошириб адо этилди. Шуниси характерлики, олинган урғочи ғунажинларнинг ҳаммаси сигирга айлантириш учун сақлаб қолинди, новвосларининг бир қисми насл учун ажралиб, қолгани сўқимга боқиляпти. Ҳисоб-китобларга қараганда келаси йилнёқ туёқ сони 1200 бошга етади.

Сут таркибидаги мой миқдори ҳақида гап очдик. Мой тўрт ярим процентга бораётганини айтди, суҳбатдошимиз. «Қора-ола» зоти беш процентдан оширяпти, деди. Комплекс коллективининг диққат-эътибори бутун чоралар билан «Қора-ола» зотли сигирлар сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини оширишга қаратилган. Шу йўл билан улар чорвадорлар социалистик мусобақасида ғолиб чиқмоқчи. Бу орзусига эришишади, албатта.

Чорвачилик комплексини барча жараёнларни механизациялаш лабораторияси деса бўлади. Қорамоллар, хусусан, сигирлар ва бузоқларга озуқа етказиб беришдан тортиб, оғилхоналарни тозалашгача бўлган ишларнинг ҳаммасини ақлли машиналар бажаради. Шу сабаблан ҳам комплексда атиги 13 киши хизмат қилади. Сигирлар «Молокопровод» агрегати ёрдамида соғилади. Ўн кишининг ишини бир киши бажаради. Шундай бўлгач, маҳсулот миқдори кўпайиб, таннархи арзонлашиши турган гап. Мадолатхон Қўлдошева, Новватхон Тошназароваларнинг хизматидан мамнун бўлдик.

Бузоқбоқар Салима опа Юсупова билан суҳбатлашдик. У комплексда ишлаётганидан хурсанд. — Ишни агрегатлар қиляпти, — деди опа, — мен команда бериб турибман. Бузоқларнинг кунлик семиришини сўрадик. 850-900 граммдан тош босаётганини айтди. Аслини олганда, келгусида сигирларни кўпайтириш тақдири кўп жиҳатдан ва асосан бузоқбоқарлар меҳнатига боғлиқдир. Комплекс коллективи ҳар 100 бош сигирдан 100 та бузоқ олишни ўзининг муқаддас бурчи деб билади.

Бош ветеринария врачи Чўлпон оға Юсупов комплексдаги сигирлар мамлакатимизнинг турли чорвачилик зоналаридан келтирилишига қарамай, об-ҳаво ва иқлим шароитига тез кўникиб кетганини мароқ билан сўзлаб берди. Қорамоллар, шу жумладан сигирларнинг бир қисми ҳар йили «ремонт» қилиб турилади. Уларнинг ўрни қўлбола ғунажинлар билан тўлдирилади. Энг муҳими — чиқим йўқ!

Янги ўзлаштирилган ерларнинг бир қисмида кўм-кўк ғўзалар ястаниб турибди. Иккинчи қисмида беда, маккажўхори ўстириляпти, кунгабоқар, хашаки лавлаги — қўйингчи, озуқа бўладиган, қорамолларнинг тез семириши, сигирлар сутининг кўпайиши, бузоқларнинг соғлом ўсишига ижобий таъсир кўрсатадиган озуқабоп экинларнинг ҳамма туридан ўстириляпти, ҳар бош қорамолнинг қишловига 5 тонна сенаж, 16-18 тонна силос бостириш учун курашиляпти.

Инсоннинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. Агар хоҳиш бўлса тоғларни талқон қилиш, дарёлар сувини тескари оқизиб, халққа хизмат қилдириш мумкин. Каттақўрғон районидаги Отақул ака Ҳусанов раислик қилаётган Тельман номли колхоз меҳнат аҳли буни амалда исбот этди. Янги ерлар ўзлаштириб, улкан пахтазорлар бунёдга келтирди, тоғ биқинида чорвачилик комплекси қуриб, сут, гўшт етиштиришни кўпайтиришга мустаҳкам замин яратди. Уларнинг намунали ишларидан ибрат олса арзийди.

М. НАЗАРОВ,
Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

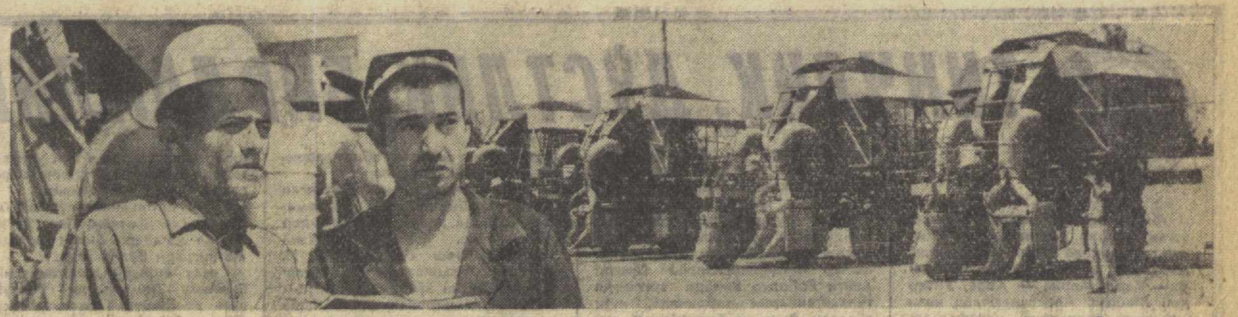

Қашқадарё области. «Узсельхозтехника» Қарши район бирлашмаси коллективи техника ремонтига барвақт киришиб, дастлабки муваффақиятни қўлга киритди. Район хўжаликларидан бирлашма устахонасига келтирилган 63 қишлоқ хўжалик техникасининг 54 таси мавсумга тахт қилиб қўйилди. Суратда: устахона бош инженери Л. Ботиров ва пешқадам слесарь О. Шукуров ўртоқлар келгуси режалар ҳақида суҳбатлашмоқдалар.

Н. Содиқов фотоси.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ХАЛҚАРО ОБЗОР

АГРЕССИЯ УЧОҒИ ТУГАТИЛСИН

СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар ўтказаётган тинчликсевар ташқи сиёсат туфайли халқаро иқлим жуда тез юмшаб бораётган ҳозирги кунда Яқин Шарқдаги кескинлик ўчоғи катта ташвиш туғдирмоқда. Қўшни араб давлатларига қарши қуролли иғвогарлигини давом эттираётган Исроилнинг агрессив сиёсати бу районда ниҳоятда хавфли вазиятни вужудга келтирмоқда.

Бундай шароитда Хавфсизлик Кенгашининг Яқин Шарқ масаласини муҳокама қилишга бағишланган ва 26 июлда ўз ишини тугатган мажлиси алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Ҳарбий блокларга қўшилмаган саккиз мамлакат Яқин Шарқ проблемасини тинч йўл билан ҳал қилишга эришиш учун Исроилга нисбатан минимум талаблар қўйишни ва бу талабларнинг мутлақо бажарилиши зарурлигини ўз ичига олган резолюция лойиҳасини киритдилар. Бу лойиҳа Хавфсизлик Кенгашининг ҳамда БМТ Бош Ассамблеясининг шу масаладаги аввалги қарорини, яъни босиб олинган барча территориядан Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетишни кўзда тутувчи қарорини тасдиқлар эди. Резолюция лойиҳасида Исроил ўтказаётган сиёсат қаттиқ қораланади ҳамда Яқин Шарқ масаласини тинч йўл билан ҳал қилишга шу райондаги халқларнинг миллий суверенитети, территориал бутунлиги ва ҳуқуқларини ҳурмат қилиш асосидагина эришиш мумкинлиги таъкидлаб ўтилади.

СССРнинг БМТдаги вакили Я. А. Малик, Совет Иттифоқи Яқин Шарқ масаласи комплекс равишда ҳал қилинишининг тарафдори бўлиб чиқмоқда, бунда асосий масала Исроил қўшинларини у босиб олган ҳамма араб ерларидан олиб чиқиб кетишдан иборат, деди. Бу эса шу райондаги ҳамма давлатларнинг, шу жумладан Фаластин араб халқининг ҳам территориал бутунлигини ҳурмат қилиш ва уларнинг қонуний ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини таъминлаш асосида бошқа масалаларни ҳам ҳал қилишда ўзаро бир фикрга келишиб олиш имконини берган бўлур эди.

Сўзга чиққан Исроил вакили Текоанинг гапига қараганда, Тель-Авив Яқин Шарқ танглигини ҳал этишга қаратилган ҳамма чораларни йўққа чиқаришга ҳаракат қилмоқда. Исроил вакили шу резолюциянинг қабул қилинмаслиги учун қўлидан келган ҳамма ишни қилиб кўрди.

Хитойдан ташқари ҳамма мамлакатлар саккиз давлат киритган лойиҳа учун овоз бердилар. Хитой эса овоз беришда қатнашишдан воз кечди. Бироқ Қўшма Штатлар бу лойиҳага вето қўйди. Уларнинг бу лойиҳани қўллаб-қувватлашдан воз кечганликлари Яқин Шарқ проблемасини ҳал қилишни қийинлаштириб қўйди. Яқин Шарқ проблемасини ҳал қилиш шуни кўрсатдики, Вашингтон ҳали ҳам Тель-Авивни бир томонлама, нотўғри қўллаб-қувватлашдан воз кечмоқчи эмас ҳамда Яқин Шарқ масаласини ҳал қилиш йўлларини қидиришда бошқа давлатлар билан ҳамкорлик қилиш йўлига ўтиб олмоқчи эмас.

ЧИЛИ: ГРАЖДАН УРУШИНИНГ ОЛДИ ОЛИНСИН

26 июлда Чили реакцияси янги қонли жиноят қилди: реакция томонидан юборилган террорчилар Чили президентининг адъютанти капитан Артуро Арайани ваҳшийларча ўлдирдилар. Ҳамма фактлар шундан далолат берадики, 29 июндаги ҳарбий фитна барбод бўлганига қарамай, Чили ультралари президент Альенденинг халқ ҳукуматига қарши ўзларининг фитначиликдан иборат фаолиятларидан воз кечган эмаслар. Ҳарбий исён қилишга уриниш меҳнаткашлар ва армиянинг устун чиқиши туфайли барбод бўлди. Меҳнаткашлар ва армиянинг кўпчилик қисми ҳукуматга содиқ бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам реакционерлар ўз тактикаларини ўзгартириб, асосий куч-ғайратларини эндиликда қуролли кучлар билан халқ ўртасига нифоқ солишга қаратдилар. Кейинги кунларда улар халқ бирлигининг ўнг коалициясига кирувчи қонуний маъмурлар ва партияларгагина қарши эмас, балки қуролли кучлар вакилларига ҳам қарши кенг миқёсда иғвогарликдан иборат фаолиятни кучайтириб юбордилар. Артуро Арайанинг ўлдирилганлиги тасодифий бир ҳодиса эмас. Бундай террорчиликдан иборат ҳодисалар тез-тез бўлиб турибди. Яқинда ўнг элементлар вице адмирал Исмаэль Уэртнинг квартирасига, шунингдек оилалари билан бирга яшаётган офицерларнинг уйига портлатувчи модда ташладилар ва бошқа бир қатор жиноий ишларни қилдилар. Чилида борган сайин хавфли вазият — гражданлар уруши хавфини келтириб чиқарувчи вазият вужудга келмоқда.

Реакция томонидан қилинаётган қуролли конфликтнинг олдини олиш учун (бу конфликт Чили халқига қўпдан-кўп бахтсизлик ва кулфат келтирган бўлур эди), президент Альенде Чили меҳнаткашларининг ягона касаба союз марказы федерацияси пленумининг мажлисида 25 июлда сўзлаган нутқида рўй берган аҳволдан қутилишнинг сиёсий йўлини қидириш мақсадида ҳамма партиялар ва ташкилотларни ўзаро маслаҳатлашувга чақирди. У уқтириб айтдики, умуммиллий мунозара аввало, қонуний ҳокимиятни мустаҳкамлашга қаратилмоғи зарур. У, жумладан, мамлакат ўз бошидан кечираётган иқтисодий қийинчиликларни бартараф қилиш мақсадида инфляцияга қарши курашнинг, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг, ишлаб чиқаришни уюштириш ва озиқ-овқат маҳсулотларини тақсим қилишни яхшилашнинг зарур чоралари тўғрисидаги масалани муҳокама этишни таклиф қилди.

Президентнинг таклифи мамлакатда кенг қўллаб-қувватланмоқда. Бу таклифни жамоатчиликнинг кўзга кўринган жуда кўп вакиллари, оппозициячи христиан-демократик партиянинг баъзибир арбоблари ҳамда католик черковининг раҳбарлари қўллаб-қувватладилар. Чили Компартиясининг Бош секретари Л. Корвалан Сантьягода нутқ сўзлаб, гарчи ҳукумат томонида бўлмаса ҳам, аммо граждан урушига қарши чиқаётган кишилар билан маслаҳатлашиш мумкин, деб таъкидлади. Айни замонда у огоҳлантириб айтдики, қонуний ҳокимиятни ағдариб ташлаш учун ҳаракат қилаётган ва ўтган даврга қайтишни ўйлаётган кишилар билан ҳеч қандай мунозара бўлиши мумкин эмас.

Президент Альеденинг ташаббуси мамлакат тақдири учун муҳим аҳамиятга эга. Бу ташаббус тинчликдан, Чили ва унинг халқининг хавфсизлиги ва равнақидан манфаатдор бўлган чинакам ватанпарварларнинг ҳаммаси учун бир-бирини тушунишга йўл очиб беради.

АФҒОНИСТОН РЕСПУБЛИКАГА АЙЛАНДИ

17 июль эрта тонгда Кобул радиоси ўз эшиттиришларини тўхтатиб қўйди. Таниқли давлат ва ҳарбий арбоб Сардор Муҳаммад Довуд радио орқали нутқ сўзлаб, монархиянинг тугатилганлигини ҳамда Афғонистон республика деб эълон қилинганлигини хабар қилди. У уқтириб айтдики, мамлакатни демократик йўлдан ривожлантиришга, экономикани юксалтиришга ва порахўрликка қарши курашни таъминлашга олдинги режимнинг қодир бўлмай қолганлиги армия ва халқ қўллаб-қувватлаётган афғон ватанпарварларини «мамлакатни яқинлашиб келаётган фалокатдан қутқариб қолиш учун» ана шу ўзгаришни қилишга мажбур этди.

Орадан икки кун ўтгач, Афғонистон Республикаси Марказий Комитетининг баёноти босилиб чиқди. Унда Марказий Комитетнинг биринчи мажлисида Муҳаммад Довуд давлат бошлиғи ва бош министр қилиб сайланганлиги айтилди. Муҳаммад Довуд ташқи ишлар министрлигини ва миллий мудофаа министрлигини ҳам бошқаради.

64 ёшли давлат арбоби — Муҳаммад Довуд мамлакатда ҳамда пушту қабилалари ўртасида жуда катта шуҳрат қозонган. Пушту қабилалари Афғонистон аҳолисининг ярмини ташкил этади. Муҳаммад Довуд ҳам шу қабилага мансубдир. У 1953 йилдан 1963 йилга қадар бош министр бўлган эди. Унинг билан подшо М. Зоҳиршоҳ ўртасида ички ва ташқи сиёсат масалалари бўйича келишмовчиликлар бўлгани сабабли у бош министр лавозимини ташлаб кетган эди.

Ҳукумат органи бўлмиш «Ислоҳ-Анис» газетаси мамлакатда рўй берган ўзгаришларни хабар қилиб, бундай деб ёзди: «Янги режимнинг мақсади — аҳолининг кўпчилик қисми манфаатларига жавоб берадиган чинакам ва адолатли демократияни ўрнатишдан иборатдир». Газета мамлакатнинг иқтисодий тараққиётига ва аҳоли турмуш даражасининг юксалишига қаратилган «бир қатор кенг ва чуқур ислоҳотлар» ўтказишнинг лойиҳалари тўғрисида ҳам хабар қилди. Маълумки, сўнгги уч йил ичида рўй берган жуда қаттиқ қурғоқчилик натижасида Афғонистон оғир иқтисодий қийинчиликларни бошидан кечирмоқда.

Ташқи сиёсат соҳасига келганда М. Довуднинг радио орқали сўзлаган ҳамда матбуот конференциясидаги нутқидан маълум бўлишича, Афғонистон Республикаси ҳарбий блокларга қўшилмасликдан иборат анъанавий йўлни давом эттиради, миллий орзуумидларга мувофиқ равишда ҳаракат қилаверади. «Афғонистон сиёсатининг биринчи принципи — тинчлик ҳамда дунёдаги ҳамма мамлакатлар билан дўстликдан иборатдир» — деб таъкидлади М. Довуд.

Афғонистон аҳолиси республика эълон қилинганлигини табриклади. Шаҳар кўчаларида юрган танклар ўз базаларига қайтди. Кобулдаги ҳаёт одатдаги тусга кирди. Кобул матбуоти берган хабарларга кўра, мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам осойишталик ўрнатилган.

Кобул газеталари ёш афғон республикасини таниган чет давлатларнинг биринчиси Совет Иттифоқи бўлганлигини зўр мамнуният билан хабар қилди. Совет ҳукуматининг Афғонистон Республикасини таниганлигида, деб ёзди газеталар, ҳар иккала халқ ўртасида ярим асрдан кўпроқ вақтдан буён давом этиб келаётган муносабатларни кўрсатувчи дўстона ҳис-туйғулар яна бир бор намоён бўлганлиги кўзга ташланади. (ТАСС).

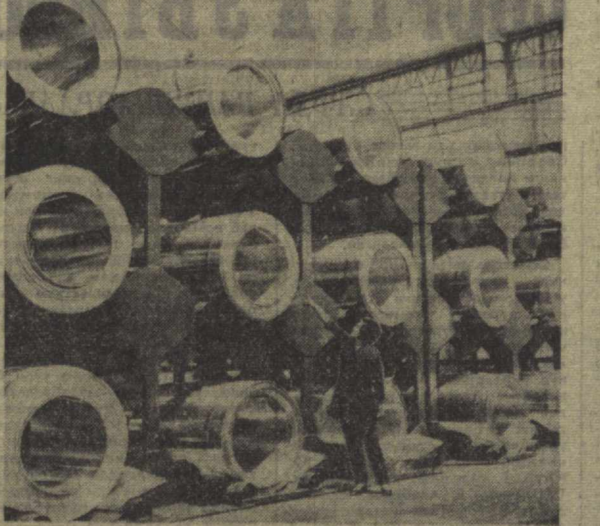

Венгриядаги Секешфехервар шаҳрида мамлакатдаги энг катта алюминий комбинати ишлаб турибди. Бу корхона Совет Иттифоқи ёрдамида бунёдга келтирилган. Бундан ўн йил муқаддам Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасида глинозём ҳамда алюминий ишлаб чиқариш соҳасида битим имзоланган эди. Бу эса иккала мамлакатнинг ўзаро иқтисодий алоқасини янада ривожлантиришга сабаб бўлди. СССРда венгер глинозёмидан қуйилган металл тўла равишда мамлакатнинг ўзига қайтарилди. Суратда: Венгриядаги алюминий комбинатида тайёрланган маҳсулотлар.

МТИ—ТАСС фотоси.

Қотил полициячи

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). 12 яшар Сантос Родригеснинг полициячи томонидан ўлдирилганлиги Даллас шаҳрида (Техас штати) мексика миллатига мансуб бўлган америкаликлар ўртасида норозилик туғдирди. Полициячи иккита ака-укани — 13 ёшли Дэвид билан 12 ёшли Сантосни уларнинг хулқи унга «шубҳали» кўринганлиги учун қамоққа олди. Сўроқ вақтида полициячи болаларни қўрқитмоқчи бўлиб, улардан бирининг чаккасига ўқланган тўппончани тўғрилаб, «тасодифан» тепкини босди.

Сантос Родригесни дафн этиш маросими полициянинг ирқчиликдан иборат зулмига қарши ўзига хос норозилик намойишига айланди. Унда мексика миллатидан бўлган америкаликлар — «Чиканос»лардан мингдан ортиқ киши қатнашди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ КОЛОМБО. [ТАСС]. Бу ерда Шри Ланка Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида шу йилги маданий ва илмий айрибошлашиш плани имзоланди.

Планда бир қанча выставка ва фестиваллар ташкил қилиш, артистлар, созандалар, журналистлар, олимлар делегацияларининг сафарлари кўзда тутилади. Бирбирларига студентлар, аспирантлар, ўқитувчилар юбориб туриш кенг йўлга қўйилади.

Мамлакат жамоатчилиги планнинг имзоланишини Шри Ланка Республикасининг Совет Иттифоқи билан маданий алоқаларни мустаҳкамлаш йўлида қўйган яна бир муҳим қадами, деб ҳисобламоқда.

◆ ВАРШАВА. [ТАСС]. Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Демократик Республикаси бош министри Фам Ван Донг бошчилигидаги ВДР партия-ҳукумат делегациясининг Польша Халқ Республикасига қилган расмий дўстона визити тугади.

◆ БЕРЛИН. Фаластин озодлиги ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафат бошчилигидаги ана шу ташкилот делегацияси Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Берлинда турипти.

◆ САНТЬЯГО, 28 июль. [ТАСС]. Мамлакатда вазиятни бутун чоралар билан мушкуллаштиришга уринаётган Чили реакционерлари Сантьягодаги Корея Халқ Демократик Республикаси дипломатия ваколатхонаси олдида бомба портлатдилар. Портлаш натижасида моддий зарар етказилди.

МАККАЖЎХОРИ ЯХШИ РИВОЖЛАНМОҚДА

Жалақудуқ районидаги «Пахтакор» колхозининг маккажўхоризорлари Андижон — Қўрғонтепа йўлининг ҳар икки томонида чўзилиб кетган. Ҳозир бу ерда мўл ҳосил етилмоқда. Деҳқонлар қарийб 1200 тонна дон етиштиришга қарор қилдилар. Бу — ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўпдир.

— Мажбуриятимизни албатта, бажарамиз, — деди ихтисослаштирилган бригаданинг раҳбари Орифжон Исоқов.

Маккажўхори одатдагига қараганда ўн кун олдин экилди. Қўшимча равишда икки марта ер юмшатилди, экинларга икки баравар кўп ўғит берилди. Экинлар ўз вақтида сифатли парвариш қилинмоқда. Т. Исмонов, Т. Олимов ва Э. Тешабоев бошчилик қилаётган звенолар гектаридан 105 центнер уруғлик дон олиш учун курашмоқдалар.

СИЛОС БОСТИРИШ ҚИЗҒИН

ТУЙТЕПА, (Тошкент области). Ўрта Чирчиқ районининг хўжаликлари силос бостириш учун маккажўхорини ёппасига ўриб олишга киришдилар. Энгельс номли, «Ленин йўли», «Полярная звезда» колхозларида ҳар гектар ердан 400-500 центнер кўк поя ўриб олинмоқда.

Район хўжаликларида ҳосил аниқ график асосида ўриб олинмоқда. Графикда ўрим ишларини қисқа муддатларда — 8-10 кунда тугаллаш кўзда тутилади. Ҳосил ўрими ўтган йилларда бу ерда қирқ кунга чўзилиб кетарди. Бригадаларга комбайнлар, транспорт бириктириб қўйилган. Ўрим икки сменада олиб борилмоқда. Район деҳқонлари беш йилликнинг учинчи йилида пландагидан икки баравар кўп — 50 минг тонна маккажўхори силоси тайёрлашни белгилаб қўйдилар.

Чиноз, Оққўрғон ва бошқа районларнинг хўжаликлари ҳам маккажўхоридан силос бостиришга киришдилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Оҳангарон районидаги 3-«Оҳангарон» совхозида айрим нопок шахслар ўз вазифасини суъиистеъмол қилиб, давлат маблағи ва маҳсулотни талон-торож қилаётганликлари ҳақида А. Турсунов редакцияга ёзган ва текшириш ҳамда чора кўриш учун область партия комитетига юборилган хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Текшириш материаллари район маъмурий органларига топширилди. Улар ҳозирги вақтда тергов олиб бормоқдалар.

БУХОРО ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Бухоро район ижроия комитети раисининг ўринбосари Ч. Шаропованинг ножўя ҳатти-ҳаракатлари ҳақида редакцияга ёзилган ва текшириш ҳамда чора кўриш учун область партия комитетига юборилган хатда келтирилган фактлар тўғри. Ҳақиқатда Ч. Шаропова уйларни район ижроия комитетининг қарорисиз ўзбошимчалик билан тақсимлаб келган, гражданлар ва ижроком ходимлари билан қўпол муомалада бўлган. Бу ҳол меҳнаткашларнинг норозилигига, улар юқори ташкилотларга ариза ва шикоятлар ёзишларига сабаб бўлган.

Текшириш натижаси ва Ч. Шаропованинг ҳатти-ҳаракати ҳақидаги масала Бухоро район партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди ва у қаттиқ огоҳлантирилди.

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 19 МАЙ СОНИДА БОСИЛГАН «ЙЎЛ ВА ЙЎЛОВЧИ» САРЛАВҲАЛИ МАҚОЛА ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ ЖАВОБЛАР ОЛИНДИ:

Тошкент шаҳар совети ижроия комитетининг барча пассажир транспорти ишини ривожлантириш ва координациялаштириш бошқармасидан.

Газета мақоласи бошқармада Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ободонлаштириш бош бошқармаси билан биргаликда муҳокама қилинди. Унда шаҳар транспортининг ишидаги камчиликлар тўғри танқид қилинганлиги эътироф этилди. Ҳақиқатда Хадра майдонида транспорт воситаларининг ҳаддан ташқари кўп тўпланиши юзага келган. Уни камайтириш ва йўловчиларга қулайлик туғдириш мақсадида бир қатор автобусларнинг сўнгги тўхташ жойи ва бекатини Чорсудаги бош универсал магазин майдонига кўчириш ҳамда бу ерда яхши жиҳозланган кутиш жойлари барпо этишга қарор қилинди.

Бундан ташқари, шу йилнинг охиригача Хадра майдонидан 200 метр наридаги Аҳмад Дониш кўчасида янги автобус станцияси қурилади. Ҳозир унинг лойиҳаси тайёрланмоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАССАЖИРЛАРНИ ТАШИШ АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИДАН:

Мақолада шаҳар транспорти ишига тааллуқли муҳим масала кўтарилган ва бу соҳадаги камчиликлар ҳаққоний танқид қилинган. У автобус парклари, 2519 — автомобиль колоннаси ва маршрутли таксилар парки раҳбар ходимларининг йиғилишида муҳокама қилинди. Шаҳар пассажир транспортининг ишини яхшилашга қаратилган бир қатор амалий тадбирлар белгиланди.

Тошкент шаҳар пассажирларни ташиш автомобиль тресги Хадра майдонидаги биринчи ва иккинчи автобус тўхтайдиган жойларни ободонлаштириш, йўловчилар ҳамда автобус ҳайдовчилар учун яхши шароит яратишга тааллуқли масалалар юзасидан шаҳар ижроия комитетига ўз таклифларини тақдим этди.

Маршрутли таксилар ҳаракатини зарур даражада тартибга солмагани ва уларнинг ишини тўғри ташкил этаолмагани, йўловчиларга нотўғри муомала қилгани учун «Тошкент» меҳмонхонаси олдидаги диспетчерлик пунктининг диспетчерига маъмурий чора кўрилди.

ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК, БИРДАМЛИК

БЕРЛИН, 29 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). Фестиваль ўтказилаётган Берлин ёрқин ва сер шовқин, қувноқ ва гўзал. Шаҳарнинг марказий кўчалари ва майдонлари— Карл Маркс — Алле, Унтер ден Линден, Александрплац икки кундирки транспорт қатнамайдиган қилиб бекитиб қўйилди. Кўчалар ва майдонларнинг ҳаммаси фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари ихтиёрида, Тўппа-тўғри асфальт кўчанинг ўзида оркестрлар чалиб турибди, гоҳ унда, гоҳ бунда жуфт-жуфт бўлиб рақсга тушаётганлар кўзга ташланади.

Лекин ёшлар фестивали фақат қўшиқлар, рақслар ва музикадангина иборат эмас.

Бугун фестивалнинг асосий марказларидан бирини — халқаро бирдамлиқ марказини очиш маросими бўлди. Фестивалнинг мана шу иккинчи куни «Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқлари ёшлари ва студентлари билан бирдамликни ҳозир ҳар қачонгидан кўра кўпроқ мустаҳкамлайлик» деган шиор остида ўтаётганлиги ҳам тасодифий эмас.

Берлиннинг қоқ марказида машҳур телевизион олдида эрталаб соат 10 да фестивалнинг минг-минглаб қатнашчилари ва меҳмонлари, ёш берлинликлар тўпланишди. Халқаро бирдамлик маркази жаҳон фестивали кунларида ана шу ерга жойлашди.

Қуёш нури билан қопланган майдончадаги павильон олдида митинг бўлди. Жаҳон Демократик Ёшлар Федерациясининг Президенти Роберто Виецци митингда тўпланганларни табриклаб, нутқ сўзлади. Вьетнам ёшларининг вакили сўзлаган нутқни тингловчилар қизғин кутиб олишди. У вьетнам халқига бирдамлик изҳор қилинаётганлиги, Вьетнамга берилаётган ёрдам учун бутун дунёнинг тараққийпарвар демократик ёшларига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирди. Фестивалдаги совет делегациясининг вакили совет халқининг интернационализми тўғрисида, унинг Ҳинди-Хитой халқлари билан бирдамлиги ҳақида, КПСС ва Совет ҳукумати муттасил ўтказиб келаётган ленинча миллий сиёсатнинг асослари ҳақида гапирди.

Халқаро марказ очиқ деб эълон қилинади. Турли халқларнинг, турли қитъаларнинг вакиллари, турли сиёсий маслакларнинг намоёндалари мана шу марказ хоналарида суҳбатлар ўтказиб ёшлар бирдамлигини мустаҳкамлашнинг энг зарур проблемаларини муҳокама қиладилар.

Турли тилларда нашр этилган сиёсий адабиётларнинг кўргазмалари олдида жуда кўп кишилар тўпланмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев мақолалари ва нутқларининг «Ленин йўлида» деган ном билан жуда чиройли қилиб нашр этилган тўплами ҳаммага айниқса манзур бўлди. Кўк муқовали бу китобни оқ, сариқ, қора қўллар авайлаб олиб, варақлаб унинг саҳифаларини диққат билан кўздан кечирмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев йўллаган табрикноманинг ёқимли сўзлари фестиваль қатнашчиларини ғоят хушнуд қилди. Фестиваль комитет раҳбарларига бу табрикнома кеча тантанали топширилган куннинг ўзидаёқ ёшлик байрамининг халқаро матбуот маркази уни олти тилда кўпайтириб тарқатди. Ўнлаб мамлакатлардан келган бир ярим минг нафарга яқин журналистлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ёшлар ва студентлар X халқаро фестивали қатнашчиларини табриклагани тўғрисидаги хабарни дарҳол ўз редакцияларига йўлладилар.

Германия Демократик Республикасидаги газеталарнинг ҳаммаси Л. И. Брежнев табрикномасининг тўлиқ текстини ёки унинг батафсил баёнини биринчи саҳифаларда босиб чиқардилар.

Бугун Берлиннинг кўпгина майдонларида Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқлари билан бирдамлик митинглари бўлиб ўтди.

Совет ёшлари делегациясининг Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнам Республикаси ёшларининг вакиллари билан учрашувлари ғоят самимий ва дўстона руҳда, жанговар интернационаллик руҳида ўтди.

Ўзининг X фестивалига тўпланган жаҳон ёшлари кечқурун Берлиннинг қоқ марказидаги Лустгартен майдонида Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқлари ва ёшлари билан бирдамлик митинги ўтказдилар ва шу тариқа мана шу кўп кишилик митинг билан бугунги кунни тугалладилар.

Майдон ёшлар билан лиқ тўлганлиги, прожекторларнинг нурида майдонда баланд кўтарилган минг-минглаб муштлар яққол кўриниб турарди. Митинг қатнашчилари «Тинчлик, дўстлик, бирдамлик» деган сўзларни жаҳоннинг ўнлаб тилларида қайта-қайта такрорлар эканлар. Бу сўзлар содиқлик қасамёди бўлиб узоқ-узоқларга ёйиларди.

Б. КРАЕВСКИЙ, А. ГРИГОРЬЕВ, И. ДОБРОТИНА, Н. СТЯЖКИН.

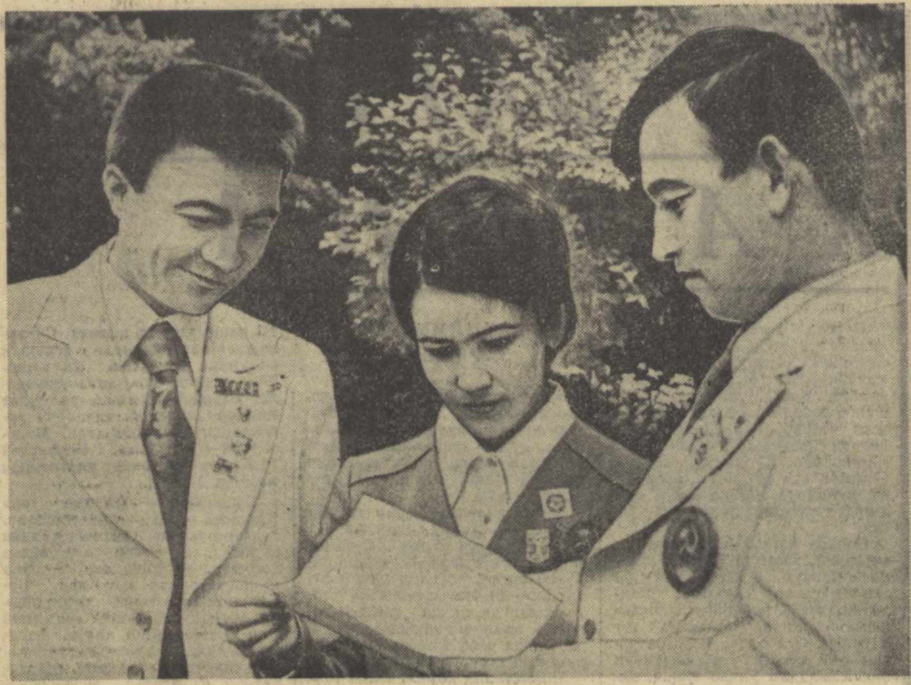

Берлинда студент ва ёшларнинг X жаҳон фестивали тантанали суратда очилди. Фестивалда ўзбекистонлик ёшлар ҳам қатнашмоқдалар. Суратда: фестиваль иштироқчилари — Наманган ипак комбинати комсомол ташкилотининг секретари Баҳодир Худойберганов, Самарқанддаги бадиий гилам тўқиш фабрикаси попопчиси Гулсара Зуҳурова ва Қарши қурилиш бошқармасининг бульдозерчиси Бозор Қудратов.

Ж. Раззоков фотоси.

МОСКВАДАН ХАТ

ЮТУҚЛАРИМИЗ КЎЗГУСИ

Ватанимиз пойтахтида бир маскан бор. Кўркам Москванинг бу ери ҳар вақт одамлар билан гавжум. Ўзига хос шаҳарчани эслатувчи бу манзилгоҳга меҳмонлар ҳам, мезбонлар ҳам ошиқади. Мамлакатимизнинг ҳар еридан келган турли миллат вакиллари иттифоқчи республикаларда қўлга киритилаётган ютуқлар билан яқиндан танишишни ҳавас қилса, чет мамлакатлардан ташриф буюрганлар Советлар диёрининг иқтисодий тараққиёти, маданий ривожини ўз кўзлари билан кўргилари келади.

Дарвоқе, Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлган киши мамлакатимизда бунёд этилаётган ва кўзда тутилган катта режалар— партиямиз XXIV съезди қарорлари тўққизинчи беш йилликда қандай амалга оширилаётганлиги билан танишади. Кўргазма павильонларини кезиб чиққан ҳар бир томошабин Ватанимизнинг тобора тараққий этаётган салобатли қудрати шоҳиди бўлади. Кўргазма эришилаётган ютуқларимиз кўзгуси бўлиб турибди. У бугунги кунда экономикамиз ҳақида ҳар томонлама маълумот берувчи ўзига яраша университет хизматини ўтаяпти.

Катта-кичик фавворалар кўкка сапчиб турган майдон узра турли республикаларнинг павильонлари қаршисида илҳомбахш сўзлар кўзга ташланади: «Совет Иттифоқи кўпмиллатли умумхалқ давлатидир», «Совет республикалари хўжалиги ва маданияти тобора равнақ топмоқда», «Коммунизмнинг моддий-техника базасини бунёд этамиз», «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт саодати учун». Советлар диёри маданий-маиший ҳаётини ўзида акс эттирувчи, хўжалигимиз равнақини босқичма-босқич ифодаловчи полотнолар ранг-баранг бўёқларда жилваланади.

Кўргазмадаги 72 павильоннинг ҳар бири нозик дид билан жиҳозланганки, томошабинда улар илиқ таассурот қолдиради. Катта павильонлардан бири қўш Ленин орденли Совет Ўзбекистонига бағишланган. «Оқ олтин» ўлкасининг йил сайин гуллаб-яшнаётгани хорижий дўстимизни ҳам, меҳмоннавоз москваликни ҳам қизиқтиради. Бир пайтлар чор Россиясининг қолоқ аграр ўлкаси ҳисобланган серқуёш диёримиз бугунги кунда йирик индустриал, қишлоқ хўжалиги юксак даражада ривожланган республикага айланганлиги кимнинг эътиборини тортмайди дейсиз. Ўзбекистон павильонидаги диаграммаларда республикамиз тараққиёти рақамларда акс этган.

Ўлкамиз бугунги кунда мамлакатнинг пахта ва «зангори кема»лар етказиб берувчи асосий базасига айланганлиги маълум. Химия ва газ саноати тобора равнақ топаётган республикада ипак ва ип газламалар тўқишда, жаҳонга донги кетган қоракўл терилар тайёрлашда ҳамда каноп толалари етказиб беришда йил сайин катта ютуқлар қўлга киритилмоқда. Тўққизинчи беш йиллик охирига бориб саноат ишлаб чиқариши қарийб 51 процент, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари анча-мунча кўпаяди. Беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида саноат ишлаб чиқариши 19 процентга ортганлиги қайд қилинган.

Республикамиз меҳнаткашлари қўлга киритаётган ютуқлар бу ерга келувчиларни қанчалик ҳайратга солаётганлигини таклифлар китобини варақлаганда ҳам кўриш мумкин: «Сизлар қўлга киритаётган ютуқлар ҳақиқатан ҳам жуда улкан, афсонавий дейиш мумкин. Биз Ўзбекистон павильони билан танишганимизда ақл бовар қилмайдиган фактлардан ҳайратда қолдик», деб ёзишган америкалик туристлар, Джон Гольф билан Гаймонд Генш.

«Ер мелиорацияси—қишлоқ хўжалиги техника тараққиётида бирдан-бир муҳим йўналишлардан». Бу сўзларни «Мелиорация ва сув хўжалиги» бўлими пештоқида ўқиш мумкин. Тўққизинчи беш йилликда ер мелиорацияси учун қарийб 26,63 миллиард сўм маблағ ажратилган. Бу бўлимда томошабинлар янги ва қўриқ ерлар ўзлаштиришда Ўзбекистон жаҳонда энг олдинги ўринларда эканлиги билан танишадилар. Мазкур бўлимда биз қардош қирғизистонлик меҳмонларни учратдик. Уларга экскурсовод Ўзбекистонда мелиорация ишлари қандай амалга оширилаётганлигини тушунтирарди. Унинг сўзларидан маълум бўлишича, 1975 йил охирига бориб республикада 465 минг гектар янги ер ўзлаштирилади. Суғориладиган майдонлар 600 минг гектар кенгайтирилиб ернинг мелиорация ҳолати бирмунча яхшиланади. Қўй-қўзилар яйратиб боқиладиган 1,5 миллион гектар яйлов сув билан таъминланади. Асосий маҳсулот ҳисобланган пахтадан янада улкан хирмон уйилади.

Бу ерда Самарқанд областидаги «Нарпай» районлараро канал бошқармасининг иш тажрибаси тасвирланган:

— Мазкур бошқарма бўйича ишлаб чиқариш топшириқлари ўтган йили 100 фойиз адо этилганди, — дейди павильон методисти. —Пахта далаларига узлуксиз сув етказиб бериш билан юқори ҳосил кўтарилди. Ишлар тўғри ташкил этилганлиги учун ҳам Каттақўрғон районида пахта плани 102 процентга етказилган бўлса, нарпайликлар бу рақамни яна 0,7 процентга оширишди.

Кўргазманинг «Техника маданияти» бўлимида ҳам кўпгина қизиқарли факт ва рақамларга дуч келиш мумкин. Жумладан, бу ерга қўйилган экспонатлар Ўзбекистонда пахта етиштиришнинг йил сайин қандай тараққий этиб борганидан дарак беради. Мамлакатимизда етиштирилаётган пахта хом ашёсининг деярли 70 проценти Ўзбекистонда тайёрланаётганлиги диаграммаларда қайд қилинган. Тожикистонлик меҳмонлар 1913 йилда атиги 423 минг гектарлик экин майдонига эга бўлган республикада бугунги кунда пахтазорлар 1680 минг гектардан ортиб кетганлиги билан қизиқиб қолишди. Айниқса, пахта етиштириш ўн баравар ўсганлиги кўпчиликнинг эътиборини тортди:

— Ўзбекистонлик пахтакорлар кутилмаганда юз берувчи об-ҳаво шароитларига қарамай гектаридан ўртача 28 центнердан, ҳатто ундан ошириб пахта ҳосили кўтаришга эришяптилар, — деб тушунтиради экскурсовод А. Ерошкина. — Республикада йирик гидротехника иншоотлари барпо этилганки, улар 2,7 миллион гектар ерни суғориш имконини беради. Қимматли хом ашё ҳисобланган каноп толасининг деярли 92 проценти серқуёш ўлкада етказилмоқда. Мамлакат пилласининг ярмидан кўпи ҳам Ўзбекистонда тайёрланади.

Пахта ўлкасининг бу йилги режалари қандай? — қизиқиб сўрайди тожикистонлик меҳмонлар.

— Пахта усталари йил сайин улкан хирмон уйишга ўрганиб қолишган. Бу йил 4750 минг тонналик «оқ олтин»ни Ватанга етказиб беришга аҳд-паймон қилганлар. Пахта етказиш бобида Тошкент, Фарғона, Наманган, Андижон областларининг, илғор хўжаликлардан «Қизил равот» совхози, Нариманов номли колхознинг иш тажрибалари ибратли. Бу хўжаликларда ўтган йили республикада энг юқори ҳосил кўтарилганди.

Ўзбекистон павильонини айланган томошабин ипакчилик бўлимида пилла тайёрлашда қўлга киритилаётган ютуқлар билан танишсалар, «Боғдорчилик ва узумчилик» бўлимида мамлакатимиз шаҳарларига етказиб берилаётган ноз-неъмат соҳибкорларининг серунум меҳнатидан воқиф бўладилар. Чорвачилик бўйича эришилаётган муваффақиятлар ҳам кўпчилик эътиборида...

Биз Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасини айланиб, томошабинлар серқуёш ўлка экономикаси ва маданияти қанчалик ривож топаётганлигига катта қизиқиш билан қараётганлигининг шоҳиди бўлдик. Томошабинлар ҳаваскорлар саҳнасидан таралиб турган ёқимли куй-қўшиқлар, ва ҳиромон рақсларни ҳам олқишлашяпти. Бу ерга ташриф буюрганларга меҳмоннавозлик билан хизмат кўрсатаётган ходимлар меҳнатидан ҳам кўпчилик мамнун.

М. БОБОХОНОВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ГРАМПЛАСТИНКАЛАР КЎРГАЗМАСИ

Чилонзор район партия комитетининг ташаббуси билан «Фарҳод» ярмаркаси майдонида РСДРП II съездининг 70 йиллигига бағишланган грампластинкалар кўргазмаси очилади. Унда улуғ доҳиймиз В. И. Ленин нутқи ёзиб олинган пластинкалар намойиш қилинади. Булар орасида доҳийнинг 1919—1920 йиллар давомида ёзиб олинган турли нутқларини эшитиш мумкин. Доҳиймизнинг нутқларини эшитиш ҳар бир кишида катта қувонч, ҳаяжон туғдиради, албатта.

Кўргазмада улуғ инсон — доҳиймиз В. И. Ленин ҳаётининг жўшқин саҳифалари тўғрисида унинг сафдошлари Н. К. Крупская, Е. Д. Стасова, М. И. Калинин. Г. К. Орджоникидзеларнинг эсдаликлари ёзиб олинган пластинкалар ҳам сотилади.

Т. РЎЗИБОЕВ.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ҚАЛҚИБ ТУРУВЧИ «ДАВЛАТ»

Бу «давлат» кўчма маънода эмас, том маъноси билан қалқиб туради. Бу «давлат» тўғрисида дастлабки қисқа маълумот келтирмоқчимиз. Унинг номи «Минерва республикаси», аҳолиси йўқ.

Энди антиқа «давлат»нинг тарихига бир назар ташлайлик. Мазкур тарих Майкл Оливер деган бир йигитнинг икки ошнаси океанни ўрганиш билан шуғулланувчи Англия — Америка ташкилотининг аъзолари билан Тинч океан жанубий қисмида яхта (спорт кемасида) сайр қилиб юриб, маржонли оролларни кашф этишларидан бошланган эди. Фиджи архипелаги ва Тонга оролларидан бир неча юз километр жанубда жойлашган бу ороллар дунёдаги биронта харитага туширилмаганди. Бунга сабаб шу бўлса керакки, океан сувининг қалқиши натижасида улар ҳар суткада икки марта батамом сув остида қолади. Илгариги тадқиқотчиларнинг ҳаммаси ороллар сув остида бўлган пайтда шу атрофдан ўтганлар, шунинг учун ҳам бу ерда маржонли ороллар борлигини хаёлларига ҳам келтирмаганлар. Гарчи орол ҳеч қачон бутун бир сутка давомида сувдан «қад кўтариб» чиқиб турмаган бўлса-да, кашфиётчилар унга озод ва мустақил «Минерва республикаси» деб ном бердилар.

Модомики, «давлат» барпо бўлган экан, унга бошлиқ тайин этиш талаб қилинарди. Оролларни кашф этган уч жаҳонгаштадан бири — Моррис Дэвис бир овоздан «президент» қилиб сайланди. Энди кун тартибида янги «давлат»га савлат ато этиш масаласи турарди. Мутахассислар қоя тошлар устига қум аралаш шағал тукиб, ороллар қаддини ростлашни маслаҳат кўрдилар. Тез орада иш қизиб кетиб, қисқа вақт ичида бунга 200 минг доллар сарфланди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Дэвис — таниқли архитектор бўлиб, у «Минерва республикаси» территориясидан мовий денгиз сувлари ўртасида қад кўтариб турувчи, қозиқ оёқларга қурилган «келажак шаҳри»ни барпо қилиш учун фойдаланмоқчиман, деб овоза тарқатди. Дэвис ўзининг ана шу лойиҳалари ҳақида бир нечта китоб ёзди, фильм яратди. Аммо «келажак шаҳри» тўғрисидаги орзу-орзулигича қолди, чунки қозиқ оёқли шаҳар қуриш учун жой ниҳоятда ноқулай экан.

Бу гаплар шу атрофда жойлашган Тонга («Дўстлик» деган маънони билдиради) ороли қироли Тубоу IVнинг қулоғига бориб етмаслиги мумкин эмасди, албатта. «Бу маржон ороллар, деб эълон қилди қирол, — азалдан Тонга давлатига қарашлидир. Бугундан бошлаб мазкур оролларга менинг номим берилади ва «Тубоу Танелау» деб юритилади. «Минерва» деган сохта ном бекор қилинади».

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Телевизион қўғирчоқ театри. 19.05 — Ахборот. 19.20— Концерт. 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.10 — Оламда нима гап? 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — Ахборот. 21.00 — Концерт. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30. — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — «Звездочка». 11.45 — **Ҳарбий сир** (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. 19.00 — X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали. 20.00 — Адабий ўқиш. 20.30 — X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали. 22.00 — Беш йилликнинг учинчи йили (Тошкент). 22.30 — **Тоҳмон чеварлари** (бадиий фильм). 23.45 — X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Бадиий ўқиш. 20.25 — **Фома Гордеев** (фильм-спектакль).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Парад — алле! —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 17.00, 20.45, 22.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Аёллар ва берсальерлар — ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (13.00, 15.00, 19.00).

Дача — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (17.00, 19.00, 21.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия)—«КЎКЧА» (11.00, 14.00), НАВОИЙ номли (10.40, 14.00, 17.20, 20.30).

Анжелика ва қирол (2 серия)— ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Килиманжаро қорлари— «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Аёллар ва берсальерлар — КИРОВ номли.

Гигант (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Футбол

САФАР ОЛДИДАН

«Пахтакор» футболчилари навбатдаги учрашувни Москвада ўтказишди. Мазкур ўйинда биргина тўп киритилди. Торпедочиларга ғалаба келтирган бу ягона тўпни учрашувнинг 65-минутида Дегтярев киритди. «Пахтакор» энди КХДРга боради. Универсиада мусобақалари ўтказилиши муносабати билан футбол календарига баъзи ўзгартишлар киритилди: жумладан, мамлакат кубоги учун ярим финал учрашувларида: «Днепр» — «Арарат» 1 ва 15 августда ўзаро куч синашса, киевлик ва москвалик динамочилар 15 август ҳамда 12 сентябрда майдонга тушадилар. «Пахтакор» 18 августда «Карпат» командасини қабул қилиб, 12 сентябрда Тбилиси динамочилари меҳмони бўлади. Қолган учрашувлар муддати қуйидагича: «Спартак» — «Динамо» (К) — 25 август, «Торпедо» — «Динамо» (Мн) — 11 сентябрь, «Динамо» (М) — «Спартак» 3 октябрь.

Энди навбатдаги тур учрашувларида қайд қилинган ҳисоблар билан танишинг: СКА (Р) — «Динамо» (К) 1:1, (10:11), «Арарат» — «Днепр» 1:1 (4:5), «Спартак» — ЦСКА 2:2 (5:3), «Карпат» — «Динамо» (Тб) 1:3, «Шахтёр» — «Заря» 3:1, «Зенит» — «Динамо» (Мн) 1:1 (7:6), «Динамо» (М) — «Қайрат» 1:1 (3:4).

СПОРТГА ЭЪТИБОР ШУМИ?

САФДА БАЙРОҚДОРЛАР БЎЛСИН

Сирдарё республикамизнинг йирик областларидан саналади. Бу ерда қанчадан-қанча саноат корхоналари, пахтакор хўжаликлар жойлашган. Серқуёш ўлкамизда бўлгани каби чиниққан ва баркамол спортчи ёшларни тарбиялашда бу ер ҳам шарт-шароитларга муҳайё масканлардан.

Областда физкультура ва спортни ҳар томонлама ривожлантириш, унинг оммавийлигига эришишда кейинги йилларда кўпгина тадбирлар кўрилди. Бу ерда камол топаётган йигит-қизлар республика ва Иттифоқ майдонларида ўлкамиз спорт шарафини ҳимоя қилиб турибди. Спорт мастерлари ва разрядлилар сафи кенгайиб бормоқда. Қўриқ ер областида бугунги кунда физкультура коллективлари юзлаб саналади. Машғулотларга мунтазам қатнаб турган спортчилар сони 110 минг нафарга етиб қолган. Улар орасида 340 га яқин спорт мастерлигига номзод ҳам бор.

Спорт ишларини янада ривожлантириш, маҳоратли ва қобилиятли йигит-қизларни тарбиялаб етказиш борасида «Пахтакор», «Спартак» область кўнгилли спорт жамиятлари жойларда ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Қўриқ область спорт шарафини муваффақиятли ҳимоя қилаётган кўпгина спортчилар мазкур жамиятларнинг вакиллари саналади. Ўтган йили эркин кураш бўйича 12 нафар спорт мастерлигига номзод, 4 биринчи разрядли спортчи тайёрланган бўлса, оғир атлетикачилардан спорт мастерлигига номзод номини икки киши олди. 2-3-разрядли спортчилар сафи кенгайди. Енгил атлетикачилар эришган ютуқлар ҳам чакки бўлмади. Спортнинг мазкур тури бўйича кейинги йилларда мусобақалар мунтазам ўтказиб турилибди. Жумладан, космонавт-учувчи Ю. Гагарин совриии учун ўтказилаётган мусобақалар анъанага айланган.

Областда физкультура ва спортнинг кенг йўлга қўйилишида, унинг оммавийлигини таъминлаш учун курашда жамоатчиларнинг катта ёрдами тегяпти. Волейболчиларга область ремонт бошқармасининг инженери Н. Иброҳимов кўп йиллардан бери раҳбарлик қилаётган бўлса, эркин кураш билан шуғулланувчиларга Янгиер қурилиш техникуми директорининг ўринбосари А. Аҳмедов устозлик қиляпти. Булардан ташқари Ю. Югай, Г. Макаров, Д. Тинчликов, Т. Шилина, Л. Алибеков, Ю, Федулов, В. Толипова сингари жамоатчилар спортнинг бошқа турлари бўйича йигит-қизларни мусобақаларга жалб этишда яқиндан ёрдам бераётирлар.

Албатта, бу кўрсаткичлар, бу рақамлар бир қарашда дуруст кўринади. Областда физкультура ва спорт ишлари анча яхши йўлга қўйилганга ўхшайди. Лекин, масалага чуқурроқ ёндошилганда бошқачароқ манзарага дуч келинади. Областда ҳали спортнинг кўпгина турларига аҳамият берилмаяпти. Сирдарё области республика мусобақаларида спортнинг айрим турлари бўйичагина қатнашмоқда.

Дарвоқе, сирдарёликлардан юзлаб номзодларнинг спорт мастери бўлишига нима тўсқинлик қиляпти? Область вакилларининг яқинда ўтган республика XVI спартакиадасидаги иштироки ҳам самарали бўлмади. Спартакиаданинг ўсмир-ёшлар ўртасида ўтказилган мусобақаларида қарийб 250 га яқин йигит-қиз иштирок этди. Афсуски, спортнинг тўққиз тури бўйича ўтказилган мусобақаларда сирдарёликлар тузук натижага эришолмадилар. Улар чавандозлик мусобақаларида иштирок этмаганга яраша қолган ўйинларда ҳам 8-12-ўринлардан юқори кўтарилолмадилар. Умум команда ҳисобида ҳам область республикада охирги — 11-ўринни олди.

Қизиқ, Ўзбекистон спорти дейилганда наҳотки бирон-бир баобрў маҳорат бобида эътибор қозонган сирдарёлик йигит-қизнинг номи ёдга келмаса! Бунинг боиси нимада? Балки, областда спорт комитети борми-бор, жойларда коллективлар иш олиб боряптими-боряпти қабилида иш юритилаётганидадир.

Камчиликларнинг сабабини районлардаги йирик корхона ва хўжаликларнинг кўпчилигида физкультура ва спорт инструкторлари йўқлигидан излаш керакмикан? Ёшларга спорт сир-асрорларини ўргатаётган инструктор-устозлар мавжуд 49 совхознинг 23 тасида, шунча колхознинг 18 тасида иш олиб боришяпти. Хўш, қолган хўжаликларнинг физкультура ва спортга дахли йўқми? Бунинг устига-устак спортга раҳбарлик қилаётган кишиларнинг аксарияти билим ва савиялари жиҳатидан бугунги кун талабига жавоб бермайди. Мирзачўл, Дўстлик, Оқолтин районларидаги хўжаликларнинг биронтасида ҳам жисмоний тарбия инструкторлари йўқ. Айрим жойларда инструкторлик лавозимидан ноўрин фойдаланилмоқда. Спортга алоқаси бўлмаган, махсус маълумотсиз кишиларга бундай маъсулиятли иш топшириб қўйилган.

Кўпгина шаҳар ва районларнинг спорт коллективлари область биринчилиги мусобақаларида мунтазам қатнашмай келадилар. Жумладан, Зомин, Ильич, Оқолтин, Дўстлик районларида аҳвол ана шундай. Қуйи ташкилотларнинг ишлари ўлда-жўлда.

Областда янги спорт иншоотларини барпо этиш суст бормоқда. Спорт базалари, стадион ва майдонлар етишмайди. Мавжуд табиий имкониятлардан ҳам нима учундир фойдаланилмаяпти. Сузиш бассейнлари бўлмаганига яраша сув спортини равнақ топтириш йўлида Сирдарёдан ҳам фойдаланилмайди. Шунга ўхшаш Гулистондаги медицина ва мактабгача тарбия билим юртлари ҳамда спортчи ёшлар мактабининг ўқувчилари машғулотлар учун алоҳида жой бўлмаганидан марказий «Спартак» стадионида шуғулланади. Бу эса ўз навбатида стадионни ортиқча банд этиб, мусобақаларни ўтказишга, уюштиришга ҳалақит беряпти.Бунга ўхшаш пала-партишликлар кўп.

Областда бундай камчиликларни бартараф этиб, маҳоратли спортчилар етиштиришга эътиборни кучайтириш керак. Физкультура ва спортнинг оммавийлигига қанчалик кўпроқ эришилса, ўйлаймизки ўзбекистонлик номдор спортчилар сафидан сирдарёлик байроқдорлар ҳам жой оладилар. Бунинг учун имкониятлардан тўлиқ фойдаланиш, резервларни ишга сола билиш керак.

Абдухолиқ ЮСУПОВ,
Сирдарё.

СССР ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ ЎРТА ОСИЁ ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ВА ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК ИНСТИТУТИ

(«Средазнипкипищепром») вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лабораториялар ва бўлимлар мудирлари, катта ва кичик ходимлар — мойли ўсимликлар химияси ва технологияси; нонбулка маҳсулотлари ва миллий нон маҳсулотларини ишлаб чиқариш технологияси, кондитер маҳсулотлари ва шарқ қандолатларини ишлаб чиқариш; меваларни, узум ва сабзавотларни консервалаш ва қуритиш технологияси; вино ва ликер-ароқ маҳсулотларини ишлаб чиқариш технологияси; пиво ва алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқариш технологияси; ферментлар ва бошқа биопрепаратларни қўллаш; полимер материалларни қўллаш; текширишнинг физикавий-химиявий методлари; ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ва механизациялаш; меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги, иқтисодий тадқиқотлар ва озиқ-овқат саноати тармоқларини ривожлантириш прогнозларини ишлаб чиқиш; илмий-техника ахбороти.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 9-уй.

Редактор ўринбосари
Ж. ЖАББОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

№ 178. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 03557.